

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

BÙI VĂN ĐỊNH

XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY HIỆN NAY

LUẬN VĂN THẠC SĨ CHÍNH TRỊ HỌC

HÀ NỘI - 2019

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

BÙI VĂN ĐỊNH

XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY HIỆN NAY

Ngành: Chính trị học

Mã số: 8 31 02 01

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
GS.TS. HỒ SĨ QUÝ

HÀ NỘI - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình nghiên cứu của bản thân. Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, không trùng lặp với các đề tài khác và chưa từng được công bố dưới bất cứ hình thức nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Hà Nội, tháng 9 năm 2019

Tác giả luận văn

Bùi Văn Định

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian nghiên cứu, đề tài: “*Xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy hiện nay*” đã hoàn thành.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám đốc, Phòng Quản lý đào tạo, Khoa Triết học - Học viện Khoa học xã hội cùng các thầy cô giáo đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn Đảng ủy, Ban Giám hiệu, lãnh đạo, cán bộ Phòng Công tác Đảng, công tác chính trị và công tác quần chúng, Phòng Tổ chức cán bộ, Phòng Hậu cần cùng giảng viên, học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy; Khoa Chính trị học - Học viện Báo chí và Tuyên truyền đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp tôi được nghiên cứu và cung cấp số liệu để tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới GS.TS. Hồ Sĩ Quý đã tận tình hướng dẫn khoa học trong suốt thời gian tôi nghiên cứu đề tài luận văn.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng do bản thân còn có hạn chế nhất định trong kinh nghiệm thực tiễn nên luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tôi xin trân trọng tiếp thu, lĩnh hội những góp ý quý báu của các nhà khoa học và bạn đọc để các công trình tiếp theo của bản thân có chất lượng hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, tháng 9 năm 2019

Tác giả luận văn

Bùi Văn Định

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY	8
1.1. Một số khái niệm cơ bản về xây dựng ý thức chính trị	8
1.2. Vai trò và đặc trưng của xây dựng ý thức chính trị cho học viên	12
1.3. Nội dung và phương thức xây dựng ý thức chính trị cho học viên	20
Chương 2 THỰC TRẠNG XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY ...	26
2.1. Về trường Đại học Phòng cháy chữa cháy và học viên Đại học Phòng cháy chữa cháy	26
2.2. Những nhân tố tác động tới việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy	31
2.3. Thực trạng ý thức chính trị và công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy hiện nay	42
Chương 3 MỘT SỐ GIẢI PHÁP CƠ BẢN NHẪM XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY THỜI GIAN TỚI	62
3.1. Những yêu cầu mới đang đặt ra đối với học viên Đại học Phòng cháy chữa cháy.....	58
3.2. Một số giải pháp cơ bản nhằm xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy	62
3.3. Trên cơ sở các giải pháp trên, tác giả đưa ra kiến nghị để công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đạt hiệu quả cao nhất.....	75
KẾT LUẬN	79
TÀI LIỆU THAM KHẢO	81

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ đầy đủ
CB	Cán bộ
CNCH	Cứu nạn cứu hộ
GV	Giáo viên
HV	Học viên
PCCC	Phòng cháy chữa cháy
YTCT	Ý thức chính trị

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Học viên, sinh viên, trong đó có học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy thuộc lực lượng Công an nhân dân Việt Nam, luôn là một nguồn nhân lực quan trọng của xã hội, là đội ngũ rất cần phải được quan tâm đào tạo, xây dựng và tạo điều kiện để trở thành những người tinh thông nghề nghiệp và có phẩm chất chính trị vững vàng nhất cho sự phát triển của đất nước trong thời đại mới.

Vì lẽ đó, trong mỗi thời kỳ của cách mạng, Đảng và Nhà nước ta luôn đặc biệt chú trọng công tác xây dựng ý thức chính trị cho sinh viên nhằm giáo dục lý tưởng cách mạng, nâng cao bản lĩnh chính trị, xây dựng lớp người kế tục trung thành với lý tưởng của Đảng và của cách mạng Việt Nam. Báo cáo chính trị tại Đại hội X của Đảng khẳng định: “Chú trọng bồi dưỡng, giáo dục cho học sinh, sinh viên khát vọng mãnh liệt xây dựng đất nước giàu mạnh, gắn công tác lập nghiệp bản thân với tương lai của cộng đồng, của dân tộc, trau dồi cho học sinh, sinh viên bản lĩnh, phẩm chất, lối sống của thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay” [7].

Với sự phát triển không ngừng và mạnh mẽ của đất nước ta. Trong bối cảnh đó, công tác tư tưởng - lý luận, nhất là việc giáo dục tư tưởng, ý thức chính trị cho thế hệ trẻ ngày càng trở nên đặc biệt quan trọng. Thực tế cho thấy, công tác xây dựng ý thức chính trị cho sinh viên ở các trường đại học, học viện, cao đẳng trong thời gian qua đã đạt nhiều kết quả tích cực nhưng vẫn còn không ít hạn chế. Với sự hội nhập ngày càng sâu vào đời sống kinh tế - chính trị thế giới, nhiều năm vừa qua, sự năng động, sáng tạo của sinh viên đã tạo điều kiện và phát huy ở mức độ đáng kể, nhưng tính chất cạnh tranh khốc liệt của kinh tế thị trường cùng những mặt trái của nó lại làm nảy sinh nhiều dạng tâm lý thiếu lành mạnh, thậm chí sùng bái đồng tiền, coi thường các giá trị nhân văn. Mở rộng giao lưu hội nhập quốc tế là cơ hội để sinh viên được tiếp cận những tư tưởng văn hóa đa dạng, mới mẻ nhưng trong quá trình đó cũng không tránh khỏi làm du nhập những luồng tư tưởng phức tạp, nhất là sự lợi dụng của các thế lực thù địch để thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình” mà đối tượng chính là thế hệ trẻ

trong đó có học viên trường Đại học PCCC. Trước sự tác động đó, một bộ phận sinh viên đã có những biểu hiện lệch lạc, giảm sút ý chí phấn đấu, vi phạm các chuẩn mực đạo đức, văn hóa...

Học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy ngoài những đặc điểm chung của sinh viên cả nước còn có những nét đặc thù riêng. Đó là những chiến sỹ được học tập và rèn luyện dưới mái trường của lực lượng vũ trang nhân dân. Là những sỹ quan Công an tương lai, nhiệm vụ chính trị đòi hỏi học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, có ý thức tổ chức kỷ luật cao, không hoang mang dao động trước những tác động tiêu cực của kinh tế thị trường, trước những cám dỗ của cuộc sống. Họ có nhiệm vụ cao cả sau khi ra trường là đội ngũ “công bộc phục vụ nhân dân”, là lực lượng trung thành tuyệt đối trong sứ mệnh bảo vệ Đảng, Nhà nước, bảo vệ chế độ và giữ gìn cuộc sống bình yên cho nhân dân.

Hiện nay, đại đa số học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy có ý thức chính trị tốt, có quan điểm, lập trường tư tưởng vững vàng, ít bị dao động trước những tác động từ nhiều phía của văn hóa, tư tưởng phương Tây, sự lôi kéo của các thế lực phản cách mạng và các thế lực thù địch... Trước những yêu cầu khách quan của sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, việc xây dựng ý thức chính trị cho những cán bộ, chiến sỹ Công an nói chung, của lực lượng Cảnh sát PCCC tương lai nói riêng, ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng. Và điều đó đòi hỏi phải có sự trang bị cho mỗi học viên những hành trang không thể thiếu hụt về phương diện ý thức chính trị.

Xuất phát từ những lý do trên, tác giả đã chọn vấn đề “*Xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy hiện nay*” làm đề tài luận văn thạc sĩ cho chuyên ngành Chính trị học của mình.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Xây dựng ý thức chính trị cho sinh viên là một vấn đề từ nhiều năm nay đã được các nhà khoa học trong và ngoài lực lượng vũ trang thường xuyên quan

tâm nghiên cứu. Đặc biệt là từ khi đất nước bước vào thời kỳ đổi mới và mở cửa nền kinh tế, vấn đề đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, nâng cao ý thức chính trị cho thế hệ trẻ luôn được Đảng và Nhà nước quan tâm. Nhiều công trình đã được công bố và xuất bản. Tiêu biểu là những công trình, như:

- Trần Thị Anh Đào (chủ biên, 2010), *Công tác giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên Việt Nam hiện nay*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội [14].

Cuốn sách gồm 3 chương. Trong Chương 1, tác giả đề cập đến những vấn đề chung về giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên Việt Nam hiện nay. Ở Chương 2, tác giả đã phân tích và đánh giá thực trạng công tác giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên Việt Nam. Từ kết quả nghiên cứu lý luận và thực tiễn, ở chương 3 tác giả đã đề xuất những giải pháp khả thi nhất để góp phần hữu hiệu vào việc nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao trong việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đối với sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

- Phạm Đình Khuê, *Giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên thủ đô cần đồng bộ các giải pháp*, Tạp chí Cộng sản điện tử - 8/2012. Với công trình này, Tác giả đã phân tích khá nổi bật vai trò quan trọng của sinh viên trên địa bàn thành phố Hà Nội đối với việc xây dựng và phát triển Thủ đô trong thời gian qua. Ngoài ra, tác giả cũng chỉ rõ những biến động phức tạp, những yếu tố tác động tiêu cực đến tư tưởng chính trị của sinh viên Thủ đô. Dựa trên những quan điểm cơ bản của Đảng, Nhà nước và thông qua nghiên cứu thực tiễn, tác giả đã đề xuất 5 nhóm giải pháp cụ thể theo hướng đồng bộ để tăng cường, nâng cao công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên nói chung và sinh viên thủ đô nói riêng [27].

- Trần Thị Thu Hằng, *Tăng cường giáo dục nâng cao bản lĩnh chính trị cho sinh viên hiện nay*, Tạp chí Quốc phòng toàn dân – 6/2014 Tác giả đã chỉ ra những đặc trưng cơ bản thể hiện vai trò quan trọng của sinh viên đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đó là năng động, sáng tạo, có tri thức, sức khỏe...và đánh giá những tác động tiêu cực của đời sống xã hội đến sinh viên

Việt Nam. Từ kết quả nghiên cứu thực tiễn và lý luận, tác giả đã nêu lên 3 nhóm giải pháp nhằm tăng cường giáo dục nâng cao bản lĩnh, ý thức chính trị cho sinh viên hiện nay và trong các giai đoạn tiếp theo[17].

- Nguyễn Yên Thanh, *Nâng cao bản lĩnh chính trị cho cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân trước yêu cầu, nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự và xây dựng lực lượng Công an nhân dân trong tình hình mới*, đăng trên Tạp chí lý luận Công an nhân dân – 3/2018 [34].

- Trần Thúy Vân, *Vấn đề xây dựng văn hóa chính trị cho sinh viên hiện nay*, đăng trên báo “An ninh Thủ đô” – 9/2015 Tác giả đã vận dụng chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, tri thức khoa học chính trị đi sâu phân tích và làm rõ được phạm trù văn hóa chính trị của sinh viên và thực tiễn văn hóa chính trị của sinh viên Việt Nam hiện nay trên 3 khía cạnh: tri thức chính trị, niềm tin chính trị và hành vi chính trị. Tác giả cũng đã chỉ rõ một số hạn chế trong văn hóa chính trị của sinh viên Việt Nam, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao trình độ văn hóa chính trị của thế hệ rường cột nước nhà [38].

- Nguyễn Đắc Vinh, *Nâng cao nhận thức chính trị, lý tưởng sống đúng đắn, ý thức trách nhiệm với cộng đồng trong thanh niên, xứng đáng truyền thống tự hào của cha anh*, Công thông tin điện tử Cục Cảnh sát giao thông, Bộ Công an – 1/2016. Từ kết quả nghiên cứu thực tiễn và lý luận, người viết đã nêu lên 4 giải pháp nhằm nâng cao nhận thức chính trị, lý tưởng sống đúng đắn, ý thức trách nhiệm với cộng đồng trong thanh niên nhằm xây dựng một lớp thanh niên tích cực, năng động, đủ sức gánh vác những nhiệm vụ lớn lao của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước hiện nay và trong tương lai. [40].

- Đoàn Trường Cang, *Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên của trường Đại học Cảnh sát nhân dân trong giai đoạn hiện nay*. Tạp chí “Khoa học giáo dục Cảnh sát nhân dân” số 71, T1/2016. Bài viết đã đi sâu làm rõ những mặt tích cực và hạn chế trong công tác giáo dục chính trị cho sinh viên nhà trường trong những năm qua, từ đó tác giả đã đưa ra được 6

giải pháp quan trọng nâng cao hiệu quả, chất lượng công tác giáo dục ý thức chính trị, tư tưởng cho sinh viên trường Đại học Cảnh sát nhân dân hiện nay.

- Nguyễn Trọng Nghĩa, *Một số vấn đề về nâng cao chất lượng công tác tư tưởng trong Quân đội, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới*, Tạp chí của Ban Tuyên giáo Trung ương – 4/2019. Tác giả đã chỉ rõ những mặt tồn tại và hạn chế về tư tưởng trong quân đội hiện nay, từ đó tác giả đã nêu lên 5 giải pháp quan trọng, tích cực nhằm góp phần nâng cao chất lượng công tác tư tưởng trong Quân đội trong giai đoạn hiện nay [31].

Trên mỗi phương diện khác nhau, các công trình khoa học nêu trên đã tiếp cận và luận bàn về nội dung xây dựng và giáo dục ý thức chính trị, tư tưởng đối với sinh viên ở những góc độ và mức độ khác nhau, song chưa có công trình nào nghiên cứu toàn diện về xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay. Việc nghiên cứu của tác giả sẽ được tiếp cận ở những góc độ khác và có những đóng góp mới vào lý luận cũng như thực tiễn của công tác lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp lãnh đạo đối với vấn đề ý thức chính trị của sinh viên.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu thực trạng và phát hiện những vấn đề đặt ra trong công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC, Bộ Công an. Trên cơ sở đó, luận văn đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm xây dựng ý thức chính trị cho học viên Nhà trường trong thời gian tới.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Với mục đích trên, luận văn có nhiệm vụ giải quyết những vấn đề sau:

- Một là, làm rõ những vấn đề lý luận cơ bản về xây dựng, giáo dục ý thức chính trị cho học viên.

- Hai là, phân tích các đặc điểm của sinh viên nói chung và học viên trường Đại học PCCC nói riêng. Xác định các yếu tố tác động đến công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC.

- Ba là, phân tích, đánh giá thực trạng xây dựng ý thức chính trị cho học

viên trường Đại học PCCC hiện nay.

- Bốn là, đề xuất một số giải pháp có tính định hướng nhằm nâng cao hiệu quả công tác xây dựng, dực ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Vấn đề xây dựng, giáo dục ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC, Bộ Công an hiện nay.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Không gian nghiên cứu: Đề tài chủ yếu tập trung nghiên cứu, khảo sát học viên hệ đại học chính quy đào tạo tại cơ sở 1 - Thanh Xuân, Hà Nội.

- Thời gian nghiên cứu: Từ năm 2010 đến nay.

5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Cơ sở lý luận

- Luận văn được triển khai nghiên cứu trên cơ sở lý luận của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về những vấn đề có liên quan đến ý thức con người.

Luận văn chú trọng nghiên cứu quan điểm của Bộ Công an, tham khảo các công trình nghiên cứu của các nhà khoa học trong và ngoài lực lượng về xây dựng, giáo dục ý thức chính trị cho các đối tượng, cho học viên, sinh viên và cho học viên PCCC.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Để đạt được mục tiêu đề ra cho luận văn, tác giả sử dụng các phương pháp của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử và các phương pháp khác như phương pháp thu thập và phân tích dữ liệu, phương pháp phân tích tổng kết kinh nghiệm.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn

- Luận văn có thể được sử dụng làm tài liệu tham khảo phục vụ cho nghiên cứu, giảng dạy bộ môn Lý luận chính trị và Khoa học xã hội nhân văn

của trường Đại học PCCC.

Những kết quả đạt được của luận văn có thể được sử dụng làm tài liệu tham khảo đối với công tác xây dựng ý thức chính trị cho sinh viên nói chung và học viên trường Đại học PCCC nói riêng.

7. Kết cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, nội dung, kết luận, phụ lục và danh mục tài liệu tham khảo. Luận văn được kết cấu thành 3 chương, 8 tiết.

***Chương 1:** Cơ sở lý luận về xây dựng ý thức chính trị cho học viên Trường đại học Phòng cháy chữa cháy*

***Chương 2:** Thực trạng xây dựng ý thức chính trị cho học viên của Trường đại học Phòng cháy chữa cháy*

***Chương 3:** Một số giải pháp cơ bản nhằm xây dựng ý thức chính trị cho học viên Trường đại học Phòng cháy chữa cháy thời gian tới*

Chương 1
CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ
CHO HỌC VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY

1.1. Một số khái niệm cơ bản về xây dựng ý thức chính trị

** Khái niệm ý thức*

Ý thức theo định nghĩa của triết học Mác - Lênin là một phạm trù triết học, đối lập với phạm trù vật chất, theo đó “Ý thức là sự phản ánh hiện thực khách quan vào trong bộ óc con người một cách năng động và sáng tạo”. Ý thức có mối quan hệ biện chứng với vật chất. [23, tr.200].

Ý thức là sự phản ánh thế giới khách quan vào bộ não của con người, là hình ảnh chủ quan của thế giới khách quan. Kết quả của sự phản ánh ý thức là những hình ảnh chủ quan vì nó là hình ảnh của tinh thần, của hiện thực khách quan nhưng không phải là sự phản ánh thụ động giản đơn, đó là phản ánh một cách sáng tạo.

** Khái niệm ý thức chính trị*

Ý thức chính trị là một hình thái của ý thức xã hội, được hình thành khi xã hội có giai cấp và nhà nước được hình thành, nó phản ánh đời sống chính trị của xã hội đó. Trong đó, vấn đề cốt lõi là mối quan hệ giữa các giai cấp, giữa các quốc gia và các nhà nước với nhau. Ý thức chính trị có vai trò quan trọng trong đời sống xã hội, là một lĩnh vực rộng lớn và phức tạp. Ý thức chính trị chủ yếu được biểu hiện qua hai cấp độ chủ yếu là hệ tư tưởng và tâm lý xã hội.

Theo quan điểm của V.I. Lênin thì, “Chính trị là sự tham gia vào công việc của nhà nước, là việc vạch hướng đi cho nhà nước”. Cái quan trọng nhất trong chính trị là “tổ chức chính quyền nhà nước” [V.I. Lê-nin: Toàn tập, Nxb Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1981, t 32, tr 303]. Chính trị là mối quan hệ giữa các giai cấp, là sự tham gia của nhân dân vào công việc của nhà nước, của các cộng đồng xã hội về vấn đề nhà nước, là tổng hợp những những mục tiêu, phương hướng, quy định bởi giai cấp, dân tộc, là hoạt động thực tiễn của các giai cấp, của các đảng phái, nhà nước để thực hiện đường lối đã được lựa chọn nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra.

Như vậy, có thể hiểu, ý thức chính trị là sự hiểu biết, quan tâm đến những vấn đề liên quan tới chính trị, nhà nước. Cụ thể hơn, ý thức chính trị là thái độ đối với các thể chế chính trị (nhà nước, đảng phái); là nhận thức về những nội dung chính trị quan trọng (chế độ chính trị, đường lối chính trị, quyết sách chính trị...); là sự hiểu biết của cá nhân với tính cách là một giai cấp trong mối quan hệ với các giai cấp – tầng lớp cơ bản (kẻ thù, bạn đồng minh), dân tộc... nảy sinh từ quá trình xây dựng chế độ chính trị của một quốc gia. Như vậy thì theo quan điểm của Lênin, ý thức chính trị bao gồm tất cả các mối quan hệ giữa các giai cấp, nhà nước và chính phủ với các tầng lớp trong xã hội.

Ý thức chính trị thường có hai cấp độ chính đó là cấp độ tư tưởng – lý luận và cấp độ thực tiễn – thường ngày nó phản ánh hai trình độ của ý thức chính trị là hệ tư tưởng và tâm lý thường ngày. Cấp độ thực tiễn – thường ngày là sự biểu hiện của các dạng tâm lý như: cảm xúc, ước muốn... được nảy sinh tự phát trong hoạt động thực tiễn, kinh nghiệm, xã hội của con người, từ môi trường xung quanh hoặc từ ảnh hưởng chính trị trực tiếp nào đó. Ý thức chính trị thực tiễn – thường ngày là nguồn kho tàng quan trọng làm cơ sở để ý thức chính trị có tính lý luận tìm kiếm và phát triển thành nội dung của mình.

Ý thức chính trị có tính đa dạng nhưng nòng cốt của nó vẫn là sự hiểu biết hay trình độ nhận thức của một giai cấp về nguồn gốc và địa lý. Do vậy, ở cấp độ thứ hai, ý thức chính trị tư tưởng – lý luận được biểu hiện là những quan điểm chính trị đã được hệ thống hóa thành một chỉnh thể có tính khoa học, hợp lý dựa trên sự phản ánh được mối quan hệ bản chất, tất yếu, phổ biến của các hiện tượng trong đời sống chính trị, được diễn tả dưới dạng các khái niệm khoa học và đỉnh cao là các hệ tư tưởng chính trị và học thuyết chính trị.

Hệ tư tưởng chính trị của mỗi giai cấp thường phản ánh một cách trực tiếp và tập trung cho lợi ích của giai cấp đó. Bởi hệ tư tưởng chính trị là hệ thống những tư tưởng, quan điểm thể hiện lợi ích căn bản của một giai cấp nhất định nào đó, được cụ thể hóa và thể hiện đầy đủ trong nội dung của cương lĩnh, đường lối chính trị của Đảng và trong chính sách pháp luật của Nhà nước. Hệ tư

tưởng chính trị được hình thành một cách tự giác, được các nhà tư tưởng của giai cấp xây dựng và truyền bá. Hệ tư tưởng chính trị luôn gắn với các tổ chức và các cơ quan chính trị, thông qua các tổ chức chính trị của một giai cấp nào đó tiến hành cuộc đấu tranh về ý thức hệ nhằm thực hiện tốt nhất lợi ích của giai cấp mình.

Ý thức chính trị nói chung và hệ tư tưởng chính trị nói riêng là hai phạm trù luôn có sự tác động tích cực hoặc tiêu cực tới đời sống xã hội, điều đó còn phụ thuộc vào tính chất tiến bộ hay lạc hậu, cách mạng hay phản cách mạng của giai cấp đại diện cho hệ tư tưởng đó. Thực tiễn đó là sự phụ thuộc vào vai trò lịch sử của giai cấp có khả năng nắm quyền quyết định.

Đối với một quốc gia đang phát triển theo con đường xã hội chủ nghĩa như Việt Nam thì hệ tư tưởng chính trị của giai cấp công nhân theo quan điểm của Chủ nghĩa Mác – Lênin được xem là hệ tư tưởng chính trị chủ đạo, thống trị trong xã hội ta. Bởi vì đây là hệ tư tưởng chính trị tiên bộ, khoa học và cách mạng nhất, phản ánh được rõ nét nhu cầu, quyền lợi, lợi ích của toàn thể nhân dân lao động trong nước. Hệ tư tưởng chính trị này có sự đối lập với hệ tư tưởng chính trị của những giai cấp bóc lột, tư hữu trong xã hội, nó đã chứng minh sự định hướng đúng đắn cho giai cấp công nhân và nhân dân lao động tiến hành cuộc đấu tranh một cách tự giác để xóa bỏ chế độ người áp bức bóc lột người, xây dựng một xã hội mới tốt đẹp, công bằng, phù hợp với quy luật phát triển của lịch sử.

** Khái niệm xây dựng ý thức chính trị*

Xây dựng ý thức chính trị là một hoạt động nâng cao giác ngộ lý luận cộng sản, củng cố niềm tin vào tiền đề cách mạng dựa trên cơ sở khoa học, xác lập các công cụ nhận thức, nhằm giải quyết các công việc do thực tiễn cuộc sống thường xuyên biến đổi đặt ra.

Nội dung của xây dựng ý thức chính trị là một phạm trù có tính đa dạng, được thể hiện ở chỗ bao gồm: Những nguyên lý phổ biến của chủ nghĩa Mác – Lênin; tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước về các lĩnh vực của đời sống xã hội; lịch sử Đảng, truyền thống dân tộc; những kinh nghiệm của các nước xã hội chủ nghĩa cùng với những tinh hoa tư tưởng nhân

loại... Xây dựng ý thức chính trị có thể được tiến hành dưới nhiều cách thức khác nhau như: mở các lớp học tập lý luận, tổ chức đợt sinh hoạt chính trị, nghị quyết của Đảng, hội nghị báo cáo các vấn đề liên quan tới chính trị - tư tưởng hay các cuộc thi tìm hiểu về các ngày lễ lớn của Đảng và Nhà nước, các anh hùng dân tộc...

Công tác xây dựng ý thức chính trị là hoạt động có chủ đích của Đảng ta nhằm xác lập thế giới quan khoa học trên lập trường của chủ nghĩa Mác – Lênin. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn, xây dựng ý thức chính trị là nhiệm vụ hết sức quan trọng nhằm truyền bá chủ nghĩa Mác – Lênin, các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước tới toàn thể cán bộ, đảng viên và nhân dân nhằm tạo ra sự thống nhất về tư tưởng, nâng cao nhận thức chính trị, phẩm chất cách mạng và năng lực hoạt động thực tiễn của họ, hướng dẫn họ vận dụng những hiểu biết ấy vào cuộc sống

Từ kết quả nghiên cứu về xây dựng ý thức chính trị, tác giả đề tài đi đến khái niệm: Xây dựng ý thức chính trị là hoạt động tuyên truyền, giảng dạy, lĩnh hội và vận dụng một cách sáng tạo những nguyên lý của chủ nghĩa Mác – Lênin, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và những tinh hoa tư tưởng chính trị của nhân loại và dân tộc nhằm hình thành thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng, phương pháp hành động khoa học, phương pháp tư duy biện chứng nhằm góp phần phát huy cao nhất tính tích cực của học viên trong công cuộc xây dựng và bảo vệ tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ngày càng giàu mạnh.

Xây dựng ý thức chính trị là một nội dung quan trọng trong công tác giáo dục và đào tạo của các nhà trường, là yêu cầu khách quan nhằm hình thành và phát triển nhân cách cho học viên. Nó có tác động trực tiếp đến tư tưởng, tình cảm, đạo đức và khả năng thực hành trong công tác của mỗi học viên khi ra thực tiễn cuộc sống. Đây là một vấn đề hết sức cần thiết trước những diễn biến phức tạp của trong nước và quốc tế đang có xu hướng gia tăng và nhiều vấn đề của con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta về mặt lý luận còn chưa được làm sáng rõ. Do đó, vấn đề xây dựng ý thức chính trị, cách mạng cho học viên để phục vụ yêu cầu thực tiễn cách mạng là một yêu cầu hết sức cấp thiết hiện nay.

1.2. Vai trò và đặc trưng của xây dựng ý thức chính trị cho học viên

1.2.1. Vai trò của xây dựng ý thức chính trị cho học viên

Một là, xây dựng ý thức chính trị góp phần phát triển con người toàn diện

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội phải có con người xã hội chủ nghĩa” [30, tr.604.]. Trong giáo dục nhân cách con người thì tài và đức là hai yếu tố quan trọng song hành, là những nội dung không thể thiếu để trở thành một con người toàn diện. Mục tiêu cao nhất của giáo dục toàn diện là tạo ra một lớp người có đầy đủ năng lực và phẩm chất đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thời cuộc. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Trong việc giáo dục và học tập, phải coi trọng đủ các mặt: đạo đức cách mạng, giác ngộ xã hội chủ nghĩa, văn hóa, kỹ thuật, lao động và sản xuất”. Xây dựng ý thức chính trị cho học viên là một trong những nội dung quan trọng trong công tác giáo dục toàn diện bởi ngoài kiến thức chuyên môn, người học rất cần được trau dồi đạo đức, lối sống, tư tưởng, bồi dưỡng lòng yêu nước và sự quan tâm tới cộng đồng... Từ đó, từng bước giúp họ dần tạo lập bản lĩnh chính trị và kiên định với mục tiêu lý tưởng đã chọn. Đây là một nhiệm vụ quan trọng, là cơ sở để chúng ta có thể đào tạo ra một thế hệ cán bộ mới vừa giỏi chuyên môn, vừa vững vàng về lập trường chính trị, có đạo đức cách mạng, từ đó đưa đất nước phát triển vươn lên một trình độ cao phù hợp với thời kỳ đẩy mạnh hội nhập quốc tế.

Trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa thì con người Việt Nam cũng mang đầy đủ vẻ đẹp của con người thời đại mới, đó là hình ảnh về con người có phẩm chất chính trị mới tích cực, có đạo đức cách mạng; có chuyên môn, nghiệp vụ giỏi; có năng lực sáng tạo và không ngừng tiếp nhận nhanh chóng kịp thời những tri thức mới và có khả năng vận dụng linh hoạt tri thức đó mang lại hiệu quả cao trong mọi hoạt động... Những tư chất đó là kết quả của quá trình đào tạo và tự đào tạo, tự rèn luyện qua thực tiễn thì nhiều. Vì vậy, Đảng ta cũng như nhiều nước trên thế giới luôn xem giáo dục – đào tạo là một quốc sách ưu tiên hàng đầu đối với sự phát triển toàn diện. Để phù hợp nhu cầu phát triển của con người theo tinh thần trên, chương trình giáo dục đại học nước ta đặt ra mục tiêu

đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, có đạo đức, tri thức, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp; trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; hình thành và bồi dưỡng nhân cách, phẩm chất và năng lực công dân xã hội chủ nghĩa, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa hiện đại hóa và bảo vệ tổ quốc.

Công tác xây dựng ý thức chính trị góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống xã hội chủ nghĩa cho học viên. Bản lĩnh chính trị của học viên là những phẩm chất tích cực của con người nói chung, nó thể hiện ở sự vững vàng về tư tưởng, kiên định trong lập trường, quan điểm chính trị, không tỏ ra hoang mang, dao động trước mọi biến động chính trị và tác động phức tạp của cuộc sống xã hội cũng như những khó khăn, thách thức của bản thân, tuyệt đối trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Bản lĩnh đó còn thể hiện ở việc dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm để thực hiện mục tiêu, lý tưởng đã chọn. Nhờ có quá trình xây dựng ý thức chính trị, bản lĩnh chính trị của học viên mới được hình thành và phát triển. Bản lĩnh đó được thể hiện ở sự trung thành với chế độ xã hội chủ nghĩa, ở lòng yêu nước chân chính, kiên định lập trường cách mạng, vững tâm bền trí trước những âm mưu, thủ đoạn tấn công của kẻ địch cũng như không hoang mang, dao động trước những biến động của tình hình chính trị trên thế giới.

Xây dựng ý thức chính trị góp phần thực hiện lối sống lành mạnh, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc cho học viên. Xây dựng cho học viên tinh thần trung thực, trọng tình nghĩa, tôn trọng pháp luật và kỷ luật lao động, quy ước cộng đồng, bảo vệ môi trường, chống các loại hình tệ nạn và tiêu cực xã hội, tích cực bài trừ các hủ tục lạc hậu gây cản trở sự phát triển của một xã hội tiến bộ... Xây dựng cho họ thái độ đúng, đấu tranh không khoan nhượng với thói hư tật xấu, lên án hành vi vô văn hóa, phi đạo đức. Bằng việc tham gia các phong trào văn hóa, văn nghệ, thể thao,... sẽ góp phần nâng cao nhận thức, ý thức bảo tồn và phát triển nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc; chống mọi luồng văn hóa mới mang màu sắc tiêu cực, không phù hợp với thuần phong mỹ tục của

nhân dân ta, làm thay đổi hoặc chuyển hóa nền văn hóa đã được tạo dựng qua hàng ngàn năm lịch sử của Việt Nam ta. Đồng thời, xây dựng nếp sống mới tích cực, tác phong nhanh nhẹn, lối sống vì mọi người cho họ trong cả học tập và lao động hàng ngày.

Xây dựng ý thức chính trị định hướng hành động thực tiễn nhân văn, tiên bộ, cách mạng, khoa học, sáng tạo... cho học viên. Thực hiện tốt công tác xây dựng ý thức chính trị giúp cho học viên giác ngộ tinh thần của chủ nghĩa Mác – Lênin để góp phần “cải tạo thế giới”, hình thành nên những lớp trẻ hăng hái đi tiên phong trên các lĩnh vực, có khả năng nhận thức tốt và ý thức chính trị cao, có bản lĩnh vượt qua khó khăn, vươn lên trong sự nghiệp, phát huy mạnh mẽ truyền thống xung kích cách mạng của các thế hệ cha anh. Họ góp phần tích cực giữ vững trật tự và an toàn xã hội; làm giàu cho cá nhân, gia đình và cho xã hội nhờ kết quả tích cực trong tham gia các phong trào.

Hai là, xây dựng ý thức chính trị góp phần đào tạo thế hệ cán bộ trẻ kế tục sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng

Kể từ khi ra đời và lãnh đạo sự nghiệp cách mạng của dân tộc đến nay, Đảng ta luôn nêu cao vai trò của thanh niên nói chung, học viên trường Đại học PCCC nói riêng. Tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 (Khóa VII) của Đảng về công tác thanh niên đã đánh giá: “Thanh niên là lực lượng xung kích trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc”. Công cuộc đổi mới của đất nước có thành công hay không, đất nước có thể sánh vai với các quốc gia trong khu vực và trên thế giới hay không, cách mạng nước nhà có vững vàng theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phụ thuộc rất nhiều vào lực lượng thanh niên, vào công tác bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên; công tác thanh niên là vấn đề sống còn của đất nước, là một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng”. Theo Nghị quyết Hội nghị Trung ương 7 (Khóa X) của Đảng một lần nữa khẳng định tầm quan trọng của thanh niên và đề ra mục tiêu cụ thể đó là: “Tiếp tục xây dựng thế hệ thanh niên Việt Nam giàu lòng yêu nước, tự cường dân tộc, kiên định mục tiêu lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; có đạo

đức cách mạng, ý thức chấp hành pháp luật, sống có văn hóa, vì cộng đồng...Xây dựng một lớp thanh niên vừa hồng vừa chuyên trên mọi lĩnh vực, kế thừa trung thành và xuất sắc sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và nhân dân ta. Xây dựng ý thức chính trị củng cố niềm tin của học viên vào sự lãnh đạo của Đảng, vào con đường đã chọn và thực hiện ngày càng tốt đẹp sự nghiệp đổi mới đất nước. Khi họ đã có niềm tin vững chắc thì sẽ quyết định phương hướng, mục tiêu và hiệu quả hoạt động của mình, tích cực trong học tập, công tác, đóng góp thiết thực cho đất nước và toàn xã hội.

Xây dựng ý thức chính trị cho học viên là quá trình giáo dục lý tưởng cách mạng của Đảng về sự hiếu học, ham hiểu biết, làm chủ tri thức, lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội và truyền thống đoàn kết dân tộc. Có nhận thức đúng đắn, học tập, lao động và tích cực trong công tác sẽ giúp cho họ hướng tới giá trị cao đẹp như: Lòng nhân ái, lòng vị tha và những phẩm chất chân, thiện, mỹ; giúp họ kiên định đấu tranh với những cái ác, thói hư tật xấu, lạc hậu trong xã hội và có thể sẵn sàng hy sinh lợi ích (kể cả tính mạng của mình) cho lý tưởng cao đẹp đó.

Mục tiêu, lý tưởng lớn lao xuyên suốt của Đảng và Nhà nước ta là “Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội” do Chủ tịch Hồ Chí Minh và nhân dân ta đã lựa chọn. Vì vậy, xây dựng ý thức chính trị sẽ làm cho học viên có cơ sở khoa học và trung thành tuyệt đối với lý tưởng đó.

Trước xu thế chung của thời đại ngày nay, mâu thuẫn giữa lối sống thực dụng và lối sống đẹp đang ngày càng gia tăng. Đặc biệt, lối sống thực dụng ngày càng hiện hữu và không ngừng tác động vào thế hệ trẻ. Vì vậy, xây dựng lý tưởng sống có ý nghĩa lớn lao trong việc giữ gìn, phát huy những bản sắc văn hóa tốt đẹp của dân tộc, với những truyền thống đạo đức, những tập quán quen thuộc, những mặt tích cực trong con người Việt Nam. Học viên, sinh viên là lực lượng chiếm số đông ở nước ta hiện nay, với bản tính năng động, sáng tạo nhạy bén thích ứng nhanh với cơ chế mới, có ý chí tự lập, tự cường, có tinh thần trách nhiệm trong quá trình lập nghiệp. Xây dựng ý thức chính trị giúp cho họ phát huy mạnh mẽ những mặt tích cực đó, có đủ bản lĩnh chính trị, có lối sống cao

đẹp, biết sống có ý nghĩa hướng tới chân, thiện, mỹ, phát huy sức mạnh của thanh niên, bảo đảm xây dựng được một lớp thanh niên “vừa hồng”, “vừa chuyên”, đủ sức gánh vác những nhiệm vụ lớn lao của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xứng đáng với niềm tin của Đảng và Nhà nước.

Ba là, xây dựng ý thức chính trị góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng – văn hóa

Xây dựng ý thức chính trị cho học viên là xây dựng đạo đức, lý tưởng cách mạng, lối sống, niềm tin, góp phần tạo nên một con người có niềm tin sâu sắc, trung thành với Đảng, có lập trường vững vàng trước mọi thử thách. Đây là nội dung rất quan trọng giúp cho học viên có bản lĩnh và năng lực giữ gìn, phát huy hệ tư tưởng của giai cấp vô sản, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa, cùng những giá trị văn hóa truyền thống quý báu của dân tộc và có bản lĩnh chống lại chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch dưới nhiều phương thức ngày càng nguy hiểm, tinh vi.

Âm mưu và thủ đoạn “diễn biến hòa bình” là một phần của chiến lược phản cách mạng của các thế lực thù địch mang tính toàn cầu. Đó là một hình thức chiến tranh mới, không trực tiếp tham chiến trên chiến trường nhưng rất nham hiểm và hậu quả ảnh hưởng đến quy mô toàn cầu. Chúng sử dụng kết hợp nhiều cách thức nhưng chủ yếu để tìm cách gây mâu thuẫn trong nội bộ đối phương để từng bước đẩy nhanh quá trình “diễn biến” thành “tự diễn biến”.

Trong tình hình thế giới và khu vực tiếp tục có những diễn biến phức tạp, tiềm ẩn những yếu tố khó lường, nhiệm vụ xây dựng ý thức chính trị cho học viên đang đứng trước những thời cơ lớn và thách thức lớn. Các thế lực thù địch vẫn tăng cường thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”, thường xuyên dùng chiêu bài “tôn giáo”, “dân chủ”, “nhân quyền”...hòng can thiệp vào công việc nội bộ của nước ta. Kẻ địch đã tiến hành hàng loạt các âm mưu, thủ đoạn để chống phá Đảng, Nhà nước và nhân dân ta với các lĩnh vực mang tính toàn diện của đời sống xã hội...Một trong những đối tượng để chúng hướng đến đó là thanh niên, bằng việc kích động, lôi kéo các bạn trẻ học theo lối sống thực dụng,

làm hoen ố đạo đức, hiểu sai về con đường đi lên xã hội chủ nghĩa, có cái nhìn lệch lạc về chính trị, tư tưởng, rời xa mục tiêu lý tưởng của Đảng và mất niềm tin vào Đảng.

Với ý đồ tận dụng sự sơ hở của chính sách giao lưu văn hóa và kinh tế trong thời kỳ mở cửa, kẻ địch đã sử dụng nhiều chiêu bài chiến tranh trên nhiều phương diện, hình thức, du nhập vào thế hệ trẻ những thị hiếu tầm thường, những quan niệm dễ dãi về tự do, hòng làm cho xã hội rối ren và từng bước thực hiện âm mưu lật đổ chính quyền. Các thế lực thù địch và phản phản động lợi dụng mở cửa để xâm nhập các “giá trị” theo quan niệm của họ. Chẳng hạn như lấy tiêu chuẩn “nhân quyền, tự do kiểu Mỹ” để áp đặt, chi phối đời sống tinh thần của xã hội ta; đưa lối sống thực dụng, chủ nghĩa cá nhân cực đoan...vào làm bào mòn giá trị đạo đức tốt đẹp của nhân dân ta, nhất là thế hệ trẻ qua các phương tiện thông tin đại chúng...Xây dựng ý thức chính trị làm cho học viên nhận thức rõ âm mưu lợi dụng của các thế lực thù địch để họ chủ động phòng tránh không bị lôi kéo, lợi dụng.

Thực hiện tốt công tác xây dựng ý thức chính trị sẽ góp phần giúp học viên hiểu và có thái độ tích cực phê phán, lên án những thói hư, tật xấu trong xã hội như: Tình trạng “phi văn hóa” làm cho nhiều chuẩn mực giá trị xã hội nhiễu loạn, thay đổi theo chiều hướng xấu; tình trạng vì đồng tiền và danh vị cá nhân mà chà đạp lên truyền thống đạo đức; quan hệ thầy trò, bạn bè bị suy thoái; tệ nạn mại dâm, ma túy, cờ bạc...

Xây dựng ý thức chính trị còn giúp cho học viên có được phẩm chất đạo đức và lối sống lành mạnh trong mọi hoàn cảnh, dưới sự tác động khách quan của cơ chế thị trường ở nước ta và âm mưu “diễn biến hòa bình”, chống chủ nghĩa xã hội ở nước ta của các thế lực thù địch. Việc giáo dục nâng cao phẩm chất đạo đức và lối sống lành mạnh không chỉ ở tuyên truyền, hô hào, kêu gọi học viên là làm việc có đức, có ý nghĩa, không không gây hại đến người khác, là sống có nghĩa có tình, là phải hy sinh lợi ích riêng của cá nhân để phục vụ cho lợi ích của tập thể...mà vấn đề cốt lõi là phải trang bị cho học viên thế giới quan

duy vật biện chứng một cách toàn diện và vững chắc. Khi học viên được tiếp thu quan điểm tiến bộ của chủ nghĩa duy vật biện chứng sẽ hình thành cho họ cái nhìn đúng đắn về Chủ nghĩa Cộng sản. Giá trị lớn lao ở đây là sự nhận thức về cuộc đời, ý nghĩa, mục đích của con người là phải đấu tranh để thực hiện một xã hội không còn áp bức bóc lột giữa con người với nhau, một xã hội công bằng ở đó con người có một cuộc sống đầy đủ về vật chất và có đời sống văn hóa tinh thần phong phú. Nhờ đó, học viên nhận ra giá trị, ý nghĩa và mục đích cuộc sống của chính mình và toàn xã hội, biết quý trọng và yêu độc lập, yêu tự do. Hơn nữa, đây còn được xem như một cơ sở để ngăn chặn quan điểm cá nhân hóa về lối sống, thực dụng, tuyệt đối hóa đồng tiền mà các thế lực thù địch gieo rắc vào thế hệ trẻ ngày nay. Họ sẽ biết nêu cao tinh thần đấu tranh bảo vệ chân lý, bảo vệ cái đúng, cái tốt, lên án cái ác, cái xấu và cái tiêu cực; có thái độ kiên quyết, dứt khoát đấu tranh ngăn chặn và đẩy lùi mọi cái tiêu cực, sa đọa, suy thoái về đạo đức và lối sống trong nhà trường cũng như ngoài xã hội.

1.2.2. Đặc trưng của việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên

Xét về bản chất, xây dựng ý thức chính trị cho học viên, sinh viên của các trường đại học, cao đẳng trong hệ thống giáo dục quốc dân nói chung là cung cấp những tri thức khoa học, tư tưởng trong lĩnh vực chính trị để góp phần chủ yếu vào việc hình thành thế giới quan và phương pháp luận khoa học cho học viên. Điều này kết hợp nhiều lĩnh vực khác của khoa học mang lại kết hợp các hoạt động chính trị - xã hội bồi dưỡng nhân sinh quan cộng sản, lý tưởng cách mạng và niềm tin vào các giá trị của chủ nghĩa xã hội để học viên phát huy tính tích cực chủ động của mình trong công cuộc xây dựng và bảo vệ tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Và đây cũng chính là đặc trưng của việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên. Đặc trưng này được thể hiện trên 3 phương diện sau đây:

Tri thức chính trị: Học viên được trang bị một cách có hệ thống tri thức lý luận chính trị khi ngồi trên ghế giảng đường. Với mỗi cấp độ đào tạo cao đẳng, đại học trong hệ thống giáo dục quốc dân của nước ta hiện nay nói chung trong đó có trường Đại học PCCC, học viên đều phải học các môn lý luận chính trị

trong những năm đầu, với các môn như: Triết học Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam... Thông qua việc học tập các môn học này, học viên có khả năng nắm bắt được những nội dung cơ bản về nền tảng tư tưởng của hệ thống chính trị Việt Nam. Từ đó họ trở thành những người được trang bị phong kiến thức nền khá bài bản. Đa số các trường đại học, cao đẳng thường tập trung ở trung tâm các đô thị nên học viên viên có điều kiện tiếp cận với các hoạt động kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội, vì vậy họ có tri thức chính trị cao hơn so với các thanh niên cùng lứa khác.

Niềm tin chính trị: Nhờ được trang bị những kiến thức đầy đủ về tri thức chính trị cùng với việc được sống và học tập dưới một ngôi trường thuộc lực lượng vũ trang đầy tính kỷ luật nhưng rất tích cực và năng động, học viên có điều kiện để xây dựng niềm tin chính trị. Cùng với những chính sách đãi ngộ của Đảng và Nhà nước đối với học viên, những hoạt động của các đoàn thể... sẽ dễ dàng hình thành niềm tin chính trị cho học viên. Bản thân học viên là những người có quyền chủ động trong tư duy và khám phá, nhưng họ có tri thức và bản lĩnh để phân biệt đúng sai, đồng thời họ là những người trẻ, năng động, hoạt bát, cho nên khi học viên đã có được niềm tin chính trị, thì họ sẽ trở thành lực lượng chủ lực trong khi tham gia các hoạt động phong trào chung.

Hành vi chính trị: Thực tiễn cho thấy, học viên, sinh viên nói chung rất tích cực tham gia các phong trào hoạt động để thể hiện lòng yêu nước chân chính của mình. Qua các phong trào đoàn thể đó, họ cảm thấy tin tưởng, đó là các phong trào được triển khai ở mọi lúc mọi nơi từ cơ quan công tác đến khu vực dân cư trên các phương diện văn hóa, chính trị, đạo đức... Học viên cũng là những người có trí tuệ, có trách nhiệm trong những cuộc bầu cử định kỳ, những lá phiếu bầu ra những người đại diện cho mình trong các tổ chức chính trị - xã hội đó là: Ban Chấp hành Đoàn trường, Công đoàn và các cơ quan quyền lực nhà nước như: Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp, nó thể hiện niềm tin chính trị của họ đối với tổ chức, đối với nhà nước.

Tính tích cực của học viên trong công cuộc xây dựng và bảo vệ tổ quốc xã

hội chủ nghĩa là đặc trưng của xây dựng ý thức chính trị cho học viên, nó góp phần tạo ra những con người năng động, độc lập trong xã hội nhưng luôn quán triệt sâu sắc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong mọi hành động, tiên phong trong công việc, đóng góp xứng đáng cho sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế.

1.3. Nội dung và phương thức xây dựng ý thức chính trị cho học viên

1.3.1. Nội dung xây dựng ý thức chính trị cho học viên

Thứ nhất, xây dựng ý thức chính trị làm cho học viên hiểu được những nội dung cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh

Mục tiêu lớn nhất là giúp học viên nhận thức được những tri thức cốt lõi của những quan điểm toàn diện là nền tảng của ba bộ phận cấu thành chủ nghĩa Mác – Lênin, và hiểu được tư tưởng Hồ Chí Minh là hệ thống tri thức kết tinh những giá trị tinh thần cao quý của phương Đông và phương Tây, thể hiện con đường đúng đắn của dân tộc Việt Nam, nhằm mưu cầu hạnh phúc cho toàn dân tộc Việt Nam.

Khi học viên tiếp xúc môn học Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin là môn học cơ bản trong hệ thống các môn lý luận chính trị. Xu hướng chung của việc học tập, nghiên cứu các môn chính trị là để làm rõ những quan điểm khoa học, cách mạng, nhân văn của chủ nghĩa Mác – Lênin. Qua học tập và nghiên cứu, học viên sẽ có cơ hội làm chủ thế giới quan và phương pháp luận khoa học, nhân sinh quan cách mạng, vận dụng sáng tạo nó trong hoạt động thực tiễn, trong rèn luyện và tu dưỡng đạo đức, đáp ứng nhu cầu xây dựng con người Việt Nam trong thời đại mới chủ nghĩa xã hội.

Từ nghiên cứu học tập môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, học viên nhận thức được khái niệm “Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam; là kết quả của sự vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác – Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, đồng thời là sự kết tinh tinh hoa dân tộc và trí tuệ thời đại nhằm giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp và giải phóng con người”. Kết quả mang lại là

những kiến thức quan trọng đồng thời sẽ thúc đẩy giúp học viên học tập và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, tin tưởng vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam.

Trên cơ sở lý luận Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, học viên có nhận thức đúng đắn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, nhận thức đúng đắn đối với công cuộc đổi mới và tích cực đóng góp sức mình vào công cuộc đổi mới đất nước.

Thứ hai, xây dựng ý thức chính trị để học viên hiểu được đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước

Trải qua hơn ba mươi năm đổi mới đã khẳng định một giai đoạn lịch sử trong sự nghiệp phát triển của đất nước, thể hiện sự trưởng thành trên nhiều lĩnh vực của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta. Đổi mới mang tầm vóc và ý nghĩa cách mạng, là quá trình cải biến sâu sắc, toàn diện, triệt để, là sự nghiệp cách mạng to lớn của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Nhìn một cách tổng quan, đất nước đã bước những bước dài chưa từng thấy, để lại nhiều bài học có ý nghĩa lịch sử với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Với những kết quả đó đã khẳng định cho sự lãnh đạo tài tình của Đảng và Nhà nước. Qua đó, đã góp phần củng cố thêm niềm tin của nhân dân vào Đảng và Nhà nước. Vậy để niềm tin đó biến thành suy nghĩ và hành động thì con người phải hiểu được chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước ta. Nó thể hiện kết quả của quá trình vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn cách mạng nước ta.

Qua quá trình nghiên cứu môn học Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, học viên sẽ có nắm được các nội dung kiến thức cơ bản như: Hoàn cảnh ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam, về đường lối của Đảng trong các giai đoạn cách mạng, đặc biệt là đường lối của Đảng trong thời kỳ đổi mới. Môn học này có ý nghĩa rất quan trọng đối với việc bồi dưỡng học viên niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, định hướng phấn đấu theo mục tiêu, lý tưởng, đường

lối của Đảng, nâng cao ý thức trách nhiệm công dân trước những nhiệm vụ lớn lao của đất nước trong tương lai.

Đến việc nghiên cứu các môn học Lý luận chung về nhà nước và pháp luật, Luật Hành chính, Hiến pháp và luật tổ chức bộ máy nhà nước... học viên nhận thức được rằng nhà nước Việt Nam là nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân và vì dân, dưới sự lãnh đạo của Đảng nhằm xây dựng thành công và vững chắc tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Nhà nước Việt Nam mang bản chất giai cấp công nhân, tổ chức và hoạt động trên cơ sở pháp luật.

Bên cạnh đó, học viên phải có kiến thức sâu rộng về trách nhiệm, vai trò của các tổ chức khác trong hệ thống chính trị như: Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Đoàn Thanh niên...Trực tiếp và cụ thể hơn, xây dựng ý thức chính trị phải làm cho học viên xác định đúng đắn mối quan hệ của họ đối với các tổ chức chính trị trong nhà trường như tổ chức Đảng, Đoàn Thanh niên..., hình thành ở họ thái độ tích cực khi tham gia các tổ chức này cũng như ý thức tôn trọng kỷ luật của nhà trường, của các đoàn thể ở trường cũng như nơi cư trú.

Thứ ba, giáo dục truyền thống dân tộc cho học viên

Xây dựng ý thức chính trị cũng phải giúp cho học viên hiểu truyền thống và có niềm tự hào để kế thừa và phát huy truyền thống của dân tộc. Truyền thống dân tộc Việt Nam được hình thành trong điều kiện tự nhiên, xã hội và lịch sử của Việt Nam, làm nên những bản sắc riêng của dân tộc Việt Nam. Trải qua bao thế hệ, truyền thống dân tộc Việt Nam được lưu truyền, vun đắp và phát triển ngày càng phong phú. Giáo dục truyền thống dân tộc cho học viên là việc làm có ý nghĩa sâu sắc để nâng cao ý thức, trách nhiệm của học viên không chỉ tiếp thêm sức mạnh cho học viên mà còn để học viên phát triển truyền thống dân tộc lên một tầm cao mới phù hợp với sự phát triển của thời đại.

Thứ tư, xây dựng lối sống, thẩm mỹ, góp phần bồi dưỡng nhân cách con người mới xã hội chủ nghĩa

Để làm tốt công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên, nhà trường cần quan tâm nhiều đến cả đạo đức, lối sống đẹp cho các thế hệ học viên, góp

phần quan trọng vào việc hình thành và hoàn thiện nhân cách con người Việt Nam mới thời kỳ xã hội chủ nghĩa.

Để có thể xứng đáng với niềm tin của Đảng, Nhà nước và nhân dân trong việc kế thừa và phát huy truyền thống quý báu của dân tộc, mỗi học viên trong nhà trường phải chủ động học tập, rèn luyện, phấn đấu không ngừng. Trong bối cảnh hiện tại, nhiều quan điểm sống mới với sự xáo trộn của những nét văn hóa khác nhau đang đan xen tồn tại, điều đáng lo ngại ở đây là quan điểm sống thực dụng, mải mê với đồng tiền... Vì vậy, công tác xây dựng ý thức chính trị phải đặc biệt chú ý đến nội dung này để tránh gặp phải những sai sót đáng tiếc.

1.3.2. Phương thức xây dựng ý thức chính trị cho học viên

Để thực hiện tốt các nội dung xây dựng ý thức chính trị ở các trường đại học, cao đẳng nói chung và với trường Đại học Phòng cháy chữa cháy nói riêng có thể sử dụng các phương thức chủ yếu sau:

Một là, xây dựng ý thức chính trị thông qua giảng dạy học tập các môn học: Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, Lý luận chung về Nhà nước và Pháp luật Hiến pháp và luật tổ chức bộ máy nhà nước... Đây là các môn học trực tiếp trang bị ý thức chính trị xã hội chủ nghĩa cho học viên ở những mức độ khác nhau, do đó cần tận dụng toàn bộ hoạt động giảng dạy của giảng viên mà trực tiếp nhất là các môn khoa học Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vì hiệu quả xây dựng ý thức chính trị của các môn học này là lớn nhất và trực tiếp nhất.

Hai là, xây dựng ý thức chính trị thông qua hoạt động thực tế chính trị - xã hội với phương châm 3 cùng (Cùng ăn, cùng ở, cùng lao động với nhân dân). Hoạt động thực tế chính trị - xã hội của học viên trường Đại học PCCC rất đa dạng bao với các hoạt động như: Giáo dục ngoài chương trình chính thức theo hình thức ngoại khóa, ngoài giờ lên lớp chính khóa, có thể cả tham gia học tập, nghiên cứu các nghị quyết, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, của ngành, của địa phương; nghe nói chuyện thời sự về tình hình trong nước, khu vực và trên thế giới có tác động đến phương hướng, nhiệm

vụ năm học hay khóa học; hoặc tham gia các phong trào đền ơn đáp nghĩa, hoạt động xã hội có tính tích cực khác...

Các phong trào, hoạt động trên được triển khai lồng ghép với tổ chức những hoạt động chính trị - xã hội, hội thảo, nghe báo cáo chuyên đề. Đây là hình thức “giáo dục mềm” giúp học viên tiếp xúc, tìm hiểu thực tiễn cuộc sống lao động, xây dựng kinh tế, văn hóa, giáo dục...theo chủ trương của Đảng và Nhà nước. Từ đó giúp học viên xác định được phương hướng chính trị của bản thân, nâng cao hiểu biết và kỹ năng thực hành chính trị.

Ba là, xây dựng ý thức chính trị từ việc tham gia các tổ chức chính trị đoàn thể trong nhà trường. Thực tế, học viên, sinh viên các trường đại học, cao đẳng trong cả nước cũng như học viên trường Đại học PCCC chủ yếu tham gia các tổ chức đoàn thể như: Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, các câu lạc bộ tình nguyện... Mọi hoạt động đều hướng tới giáo dục, rèn luyện nâng cao ý thức chính trị cho học viên; tổ chức các hoạt động cho học viên hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập và rèn luyện của mình, thúc đẩy học viên tích cực tham gia xây dựng nhà trường, xã hội, góp phần thực hiện thắng lợi các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Đoàn trường luôn là địa chỉ tin cậy để đoàn viên thỏa sức phát huy tính tiên phong gương mẫu, tích cực trong hoạt động, rèn luyện để sớm trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam. Đoàn trường còn là cầu nối quan trọng phối hợp hoạt động với các đơn vị chức năng trong nhà trường để đảm bảo quyền lợi của học viên, hướng họ quan tâm đến những vấn đề chung của nhà trường và xã hội. Thông qua công tác tuyên truyền, vận động, thuyết phục và tổ chức các hoạt động chính trị - xã hội, Ban Chấp hành Đoàn trường sẽ tác động mạnh mẽ tới việc hình thành tình cảm, niềm tin, lý tưởng, nghĩa vụ, trách nhiệm, bản lĩnh và năng lực hoạt động chính trị của học viên.

Bốn là, xây dựng ý thức chính trị từ việc tự giác trong học tập của học viên. Đây là phương thức căn bản trong giáo dục nói chung và xây dựng ý thức chính trị nói riêng. Mọi sự nỗ lực kết hợp từ nhiều phương thức khác nhau sẽ không thể mang lại hiệu quả tốt nếu học viên không tự chủ động, tự giác tiếp thu

hoặc tiếp thu một cách gượng ép, qua loa. Mục tiêu chung của nền giáo dục hiện nay là làm sao để biến quá trình giáo dục thành tự giáo dục, phải chuyển thành quá trình chủ động của chủ thể học tập. Tự ý thức của học viên sẽ trở nên thực sự quan trọng khi tiến hành xây dựng ý thức chính trị - vấn đề mà có được kết quả tốt đẹp, tích cực, chỉ có thể thông qua hoạt động tự giác của con người. Xây dựng ý thức chính trị cho học viên trong nhà trường là một nội dung không thể thiếu trong các nội dung và phương thức tổ chức cụ thể phong phú, đa dạng của nhà trường. Khi biết vận dụng tốt sự đa dạng đó sẽ đem lại hiệu quả cao trong công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay.

Tiểu kết chương 1

Là một trong những hình thái ý thức xã hội, ý thức chính trị xuất hiện trong xã hội có giai cấp và phản ánh đời sống chính trị của xã hội, trong đó cốt lõi là mối quan hệ giữa các giai cấp. Ý thức chính trị là một lĩnh vực rộng lớn, phức tạp, nhạy cảm và đóng vai trò quan trọng trong đời sống xã hội có giai cấp. Từ đó, chúng ta có cơ sở vững chắc để khẳng định rằng đời sống tinh thần của xã hội nói chung và ý thức chính trị nói riêng được hình thành và phát triển trên cơ sở đời sống vật chất trong một giai đoạn cụ thể nhất định, vì thế không có ý thức chính trị chung cho mọi thời đại. Để ý thức chính trị trở thành niềm tin và lý tưởng sống trong đời sống chính trị cần phải đẩy mạnh việc xây dựng ý thức chính trị một cách sâu rộng trong mọi tầng lớp nhân dân, nhất là cho học viên, sinh viên.

Học viên là đối tượng nhạy cảm với cái mới, ham thích cái mới và dễ dàng tiếp thu với cái mới. Đồng thời, họ cũng là những người nhạy cảm với các vấn đề chính trị - xã hội, luôn tích cực tham gia vào các hoạt động mang tính xã hội và cộng đồng. Vì vậy, phải có sự định hướng đúng đối với việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên bằng những hình thức và phương pháp phù hợp, tránh cho họ bị kích động, lôi kéo dẫn đến những hành vi gây hậu quả nghiêm trọng cho bản thân và xã hội.

Chương 2

THỰC TRẠNG XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY

2.1. Về trường Đại học Phòng cháy chữa cháy và học viên Đại học Phòng cháy chữa cháy

2.1.1. Vài nét về trường Đại học Phòng cháy chữa cháy

Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy ra đời và trưởng thành từ tiền thân là Tổ Giáo dục Phòng cháy, chữa cháy (9-1963); Khoa Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy (30-12-1965); Phân hiệu Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy (20-7-1971); Trường Hạ sĩ quan Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy (2-9-1976); Trường Cao đẳng Phòng cháy chữa cháy (19-6-1984).

Đến ngày 14-10-1999, Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 203/1999/QĐ-TTg về việc thành lập Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy trên nền tảng trường Cao đẳng Phòng cháy chữa cháy.

Ngày 15-9-2005, Bộ Công an đã ký Quyết định số 1313/QĐ-BCA (X11) về việc xác định ngày 2-9-1976 là ngày truyền thống của Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy. Từ đó, ngày 2-9 hàng năm được lấy làm ngày truyền thống của Trường Đại học PCCC.

Theo cơ cấu tổ chức của nhà trường hiện nay có 26 đơn vị (gồm có 4 Khoa, 6 Bộ môn, 10 Phòng, 4 Trung tâm, 1 Tạp chí và 1 Ban Quản lý dự án). Nhà trường đã tuyển sinh đào tạo mới học viên đại học khóa D34 hệ chính quy Công an với 3 chuyên ngành là: An toàn PCCC, Chỉ huy chữa cháy và Cứu nạn cứu hộ.

Trải qua hơn 40 năm chiến đấu, xây dựng và phát triển, Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đã vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách, từng bước trưởng thành về mọi mặt, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp đào tạo nguồn nhân lực phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho lực lượng Công an nhân dân và toàn xã hội, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế, xã hội của đất nước, góp phần giữ vững an ninh, trật tự trên địa bàn đóng quân.

Công tác giáo dục, đào tạo của Nhà trường đã có những bước phát triển quan trọng cả về bề rộng lẫn chiều sâu, đóng góp to lớn vào sự nghiệp giáo dục, đào tạo của ngành. Trong đó, giáo dục, đào tạo đại học phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được xây dựng và phát triển theo hướng đa dạng hóa, phù hợp với xu thế thời đại. Chương trình giáo dục, đào tạo thường xuyên được đổi mới cả về nội dung và hình thức, đáp ứng nhu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao của lực lượng Công an nhân dân nói chung và lực lượng Cảnh sát phòng cháy chữa cháy nói riêng. Hệ thống chương trình giáo dục, đào tạo của Nhà trường đã đi đúng hướng, bám sát yêu cầu từng giai đoạn, đáp ứng đòi hỏi cấp thiết và lâu dài của sự phát triển kinh tế, xã hội. Sự mở rộng ngành và chuyên ngành đào tạo đại học là cơ sở tạo nên qui mô và tầm vóc của Nhà trường hiện nay. Bên cạnh đó, Nhà trường luôn quán triệt và thực hiện nghiêm túc các phương châm, nguyên tắc cơ bản trong giảng dạy, bảo đảm thực hiện đúng Luật Giáo dục đại học, các nguyên tắc nền tảng như: “Học đi đôi với hành”; “Lý luận kết hợp chặt chẽ với thực tiễn”, Nhà trường đã phối hợp với gia đình và đơn vị trong giáo dục, đào tạo được sử dụng một cách linh hoạt và ngày càng có hiệu quả hơn. Đặc biệt, Nhà trường đã chuyển đổi toàn bộ chương trình giáo dục, đào tạo nhằm không ngừng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ; Đổi mới công tác quản lý giáo dục, xây dựng cơ sở dữ liệu theo tiêu chuẩn của các trường tiên tiến. Nhà trường đã được Chính phủ và các Bộ, ban, ngành cho phép đào tạo trình độ Thạc sĩ và Tiến sĩ chuyên ngành Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, tạo cơ hội thuận lợi để khi có đủ điều kiện Nhà trường ngày càng nâng cao vị thế của mình.

Bên cạnh công tác giáo dục, đào tạo, Nhà trường đã đẩy mạnh các hoạt động nghiên cứu, ứng dụng khoa học kỹ thuật về công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ vào thực tiễn. Nhà trường tham gia vào Hiệp hội các trường đại học, cao đẳng và là thành viên tích cực của Câu lạc bộ khoa học kỹ thuật các trường đại học kỹ thuật Việt Nam. Trong hơn 40 năm qua, Nhà trường không ngừng mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế với nhiều nước về lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn,

cứu hộ (Nga, Belarus, Trung Quốc, Nhật Bản, Singapore).

Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy là cơ sở giáo dục duy nhất ở Việt Nam đào tạo nguồn nhân lực cán bộ trực tiếp làm công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho lực lượng Công an và các ngành kinh tế quốc dân, phục vụ đắc lực sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Ngoài ra, Nhà trường còn được giao nhiệm vụ đào tạo cán bộ phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho Nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào và Vương quốc Campuchia.

Mỗi chặng đường phát triển của Nhà trường luôn gắn liền với sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng, của dân tộc và của lực lượng Công an nhân dân. Các thế hệ học viên do Nhà trường đào tạo đã được tôi luyện qua thực tiễn chiến đấu, công tác đều thể hiện rõ phẩm chất, đạo đức tốt, lập trường ý thức chính trị vững vàng, có trình độ chuyên môn tốt, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, góp phần bảo vệ an toàn tài sản Nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân.

Nhà trường đã vinh dự được Đảng, Nhà nước tặng thưởng 1 Huân chương Kháng chiến hạng Nhất (1985), 2 Huân chương Quân công hạng Nhì (1996, 2006), 1 Huân chương Quân công hạng Nhất (2011), 01 Huân chương Bảo vệ Tổ quốc Hạng Nhất (2016) và nhiều Cờ thi đua do Bộ Công an trao tặng. Có 01 đồng chí được vinh danh Nhà giáo nhân dân; 11 đồng chí Nhà giáo ưu tú; 01 đồng chí Giáo sư, 07 đồng chí Phó Giáo sư.

2.1.2. Về học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy và đặc trưng về ý thức chính trị của học viên Đại học Phòng cháy chữa cháy

Là một trong những trường thuộc khối lực lượng vũ trang Công an nhân dân và có khối lượng kiến thức được đào tạo trong 4 năm về lĩnh vực Phòng cháy chữa cháy và Cứu nạn cứu hộ, nên học viên trường Đại học PCCC được trang bị những tri thức của một kỹ sư Phòng cháy với một trình độ cao, điều này góp phần hình thành nên một thế hệ cán bộ, sỹ quan Cảnh sát PCCC làm công tác kiểm tra giám sát, thi công các công trình hệ thống đảm bảo an toàn phòng cháy cho các cơ quan, nhà máy, xí nghiệp, hộ kinh doanh và hộ gia đình... Bên

cạnh đó, học viên trường Đại học PCCC là những chiến sỹ quả cảm, bản lĩnh, sẵn sàng chiến đấu với giặc lửa để bảo vệ người, của cải vật chất và cuộc sống bình yên cho nhân dân. 100% học viên nhà trường có tinh thần và ý thức tự giác cao, luôn chủ động trong việc chấp hành các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Hơn nữa, họ luôn nêu cao tính gương mẫu, làm tốt công tác tuyên truyền phổ biến về các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tuyên truyền về công tác an toàn phòng cháy chữa cháy tới gia đình, bạn bè và những người xung quanh – nơi đơn vị đóng quân và địa bàn cư trú.

Cũng chính những kiến thức khoa học về công tác đảm bảo an toàn phòng cháy đã giúp cho học viên nhà trường có tính kỷ luật cao, tự đưa bản thân mình vào khuôn phép với ý thức rèn luyện để sau này trở thành người sỹ quan Công an nhân dân, những cán bộ, công chức tương lai vừa “hồng”, vừa “chuyên”.

Theo quy định của Nhà nước và Bộ Công an, học viên trường Đại học PCCC cũng giống như học viên các trường Công an nhân dân, 100% có lý lịch chính trị nhân thân trong sạch, phần lớn xuất thân từ gia đình có truyền thống cách mạng, có bố mẹ, anh chị em, người thân công tác trong các cơ quan thuộc hệ thống chính trị. Học viên trúng tuyển vào trường Đại học PCCC đều là đoàn viên thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh hoặc đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam, từ bản thân học viên cho đến những người thân trong gia đình họ hàng đều phải được thẩm tra, xác minh hết sức kỹ lưỡng. Điều đó giúp cho học viên nhà trường có ý thức chính trị vững vàng, thấm nhuần tư tưởng, quan điểm, lập trường cách mạng.

Phạm vi tuyển sinh của trường Đại học PCCC là trong cả nước, nhưng trong đó phải kể đến những học viên đến từ các tỉnh, thành phố miền Trung (Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh...), họ chịu sự tác động bởi những điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội khác nhau, tạo nên sự đa dạng về tâm lý, văn hóa, nhận thức, lối sống.

Những học viên có hộ khẩu ở các tỉnh miền Trung luôn mang trong mình những giá trị truyền thống tốt đẹp như: Truyền thống hiếu học, là mảnh đất địa

linh nhân kiệt, giàu truyền thống cách mạng, khả năng tự lực tự cường và luôn phấn đấu vươn lên trong cuộc sống. Miền Trung là vùng đất bao năm qua đã hứng chịu biết bao trận thiên tai, hạn hán và bão lụt cùng với bao thăng trầm của lịch sử. Cũng bởi lẽ đó, nơi đây đã tạo nên những con người với một tính cách can trường, cứng cỏi, tự chủ vươn lên trong cuộc sống và nó được xem như là nét riêng biệt, nét đặc trưng trong tính cách và tâm hồn của con người cũng như học viên nơi đây. Những đặc điểm trên là lí do đặc biệt khiến họ có thể lạc quan trước mọi điều kiện khó khăn, thử thách rèn rũa, vun đắp trí tuệ, nâng cao ý thức chính trị quyết tâm làm chủ tri thức khoa học để vươn lên bằng con đường học vấn. Miền Trung còn là nơi đã sinh ra không ít những con người hào kiệt và danh nhân đất nước. Đó còn là những danh nhân văn hóa góp phần quan trọng làm rạng danh non sông Việt Nam như: Đại thi hào dân tộc Nguyễn Du... Đây cũng là lí do những học viên trường Đại học PCCC có xuất thân là người Miền Trung luôn có niềm tự hào về quê hương giàu truyền thống của mình. Đây chính là cái nôi hình thành nhân cách, ý thức chính trị đầu tiên của các em. Là những học viên có hộ khẩu là các tỉnh thành thuộc vùng trung du miền núi phía Bắc hay khu vực Tây Nguyên là nơi có điều kiện hết sức khó khăn về địa hình rừng núi, vị trí địa lý phức tạp, kinh tế, xã hội hầu hết còn kém phát triển. Điều này cũng là lí do tạo nên trong các em học viên những đặc điểm nhân cách với sự khác biệt. Học viên có xuất thân từ những tỉnh thành, vùng miền này họ phần lớn là người dân tộc thiểu số với tính cách nổi bật là thẳng thắn, thật thà, luôn ý thức được sự vươn lên trong học tập của mình.

Trường Đại học PCCC là cơ sở giáo dục đào tạo duy nhất về lĩnh vực Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong cả nước. Truyền thống vẻ vang, vị trí quan trọng, vai trò to lớn đặt ra cho học viên của nhà trường những đòi hỏi cao trong quá trình học tập. Mỗi thế hệ học viên của trường Đại học PCCC, họ luôn mang trong mình niềm tự hào, trên cơ sở kế thừa những truyền thống tốt đẹp của các thế hệ cha anh đi trước. Vì vậy, họ luôn tự ý thức và xác định mục tiêu, nhiệm vụ học tập, rèn luyện to lớn để xứng đáng với truyền thống đó.

Có thể khái quát về học viên trường Đại học PCCC với những đặc điểm như sau: Có ý thức chính trị, có phẩm chất đạo đức tốt, lối sống và lý tưởng cách mạng trong sáng, vững vàng; có năng lực và trình độ, khả năng tư duy cao và đồng đều; cũng là đối tượng chịu ảnh hưởng rất lớn của những tác động mặt trái của sự phát triển kinh tế thị trường thời mở cửa và sự chống phá của các thế lực thù địch. Những đặc điểm này vừa mang lại thuận lợi, thời cơ, song cũng gây ra những khó khăn, thử thách cho nhà trường và học viên trong việc thực hiện công tác xây dựng ý thức chính trị và đạo đức cách mạng cho học viên hiện nay.

2.2. Những nhân tố tác động tới việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy

Học viên là đối tượng nhạy cảm với những vấn đề chính trị - xã hội. Họ luôn tích cực tham gia các hoạt động chính trị - xã hội của đất nước. Mỗi một thay đổi trong đời sống hàng ngày đều có tác động mạnh mẽ và nhanh nhất đến tầng lớp này. Vì vậy, với sự nhạy cảm của học viên nếu không được định hướng đúng đắn thì rất dễ bị kích động, lôi kéo, hành động nông nổi nhất thời dẫn đến những hậu quả khôn lường.

Đối với học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy, do đặc thù ngành nghề đào tạo và công việc sau này nên họ gắn bó khá mật thiết với đời sống an ninh chính trị - xã hội của đất nước. Do vậy, chỉ một tác động rất nhỏ cũng ảnh hưởng lớn đến nhận thức và hành động của học viên nhà trường.

2.2.1. Các nhân tố khách quan

Việt Nam là một bộ phận không thể tách rời của cộng đồng quốc tế, vì vậy mọi sự thay đổi tích cực hay tiêu cực từ thế giới đều ảnh hưởng đến Việt Nam, đặc biệt là trên lĩnh vực kinh tế, văn hóa, chính trị, tư tưởng. Đối với học viên, sự thay đổi của tình hình thế giới cũng tác động sâu sắc đến nhận thức, tình cảm, cách tiếp cận thông tin, thái độ chính trị của họ.

Trong Báo cáo Đại hội lần thứ XII, Đảng ta đã nhận định: “Tình hình thế giới, trong những năm tiếp theo dự báo sẽ có nhiều diễn biến rất phức tạp, nhưng hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn. Quá

trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục được đẩy mạnh. Hợp tác, cạnh tranh, đấu tranh và sự tùy thuộc lẫn nhau giữa các nước, nhất là giữa các nước lớn ngày càng tăng. Cuộc cách mạng khoa học – công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin tiếp tục phát triển mạnh mẽ, thúc đẩy sự phát triển nhảy vọt trên nhiều lĩnh vực, tạo ra cả thời cơ và thách thức đối với mọi quốc gia. Tình hình chính trị - an ninh thế giới thay đổi nhanh chóng, diễn biến rất phức tạp, khó lường; tình trạng xâm phạm chủ quyền quốc gia, tranh chấp lãnh thổ và tài nguyên, xung đột sắc tộc, tôn giáo, can thiệp lật đổ, khủng bố, chiến tranh cục bộ, chiến tranh mạng... tiếp tục diễn ra gay gắt ở nhiều khu vực”.

Đối với châu Á nói chung, khu vực Đông Nam Á nói riêng, vẫn sẽ là trung tâm phát triển năng động, là nơi có vị trí địa lí, kinh tế - chính trị chiến lược quan trọng hàng đầu trên thế giới. Mặt khác, khu vực này còn là trung tâm của sự cạnh tranh chiến lược giữa một số nước lớn, có nhiều yếu tố bất ổn. Tranh giành lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo, biên giới giữa các nước trong khu vực và có chung lợi ích trên Biển Đông không ngừng diễn ra gay gắt, phức tạp. ASEAN trở thành cộng đồng chung, là điểm sáng trong việc phát huy vai trò quan trọng trong duy trì hòa bình, ổn định, thúc đẩy hợp tác, liên kết kinh tế trong khu vực, nhưng cũng đứng trước nhiều khó khăn, thách thức cả bên trong và bên ngoài”.

Trên cơ sở nhận thức trên có thể đưa ra những yếu tố mang tính khách quan tác động mạnh mẽ nhất đến công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy như sau:

Về mặt tích cực: Trong thời đại ngày nay, cuộc cách mạng khoa học và công nghệ đang ngày càng trở thành động lực to lớn cho sự thay đổi và phát triển của khu vực và trên thế giới. Những thành tựu mà các cuộc cách mạng khoa học và công nghệ mang lại là cầu nối trong sự chuyển đổi nền kinh tế thế giới hiện đại từ công nghiệp sang kinh tế tri thức, từ nền văn minh công nghiệp sang nền văn minh trí tuệ. Nhờ tính ưu việt từ thành tựu của cuộc cách mạng khoa học và công nghệ trong những năm qua đã làm thay đổi mạnh mẽ phương thức sản xuất

của con người, là chìa khóa mở ra sự phát triển cho các quốc gia. Cũng giống như các quốc gia đang phát triển khác trong khu vực Đông Nam Á, Chúng ta hoàn toàn được thừa hưởng những thuận lợi từ cuộc cách mạng khoa học và công nghệ đem lại, đó không chỉ là thời cơ mà còn là thách thức đối với sự phát triển của đất nước. Sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước được Đảng và Nhà nước xác định là phải được tiến hành song song với sự phát triển của cách mạng khoa học và công nghệ, nếu không Việt Nam trong thế kỷ XXI không thể là quốc gia công nghiệp hiện đại. Với những điều kiện có tính chất xúc tác này sẽ giúp cho các học viên có thể rũ bỏ những quan niệm lạc hậu, lỗi thời để tiếp nhận những tư tưởng, giá trị mới. Đề cao tính cá nhân, tạo điều kiện cho những lớp trẻ kịp thời, chủ động và tích cực tiếp cận với cái mới, không ngừng học tập để trau dồi kiến thức của mình.

Những năm gần đây, nhờ khoa học và công nghệ, với phương thức tiếp cận thông tin mới đa dạng, đa chiều, đa tính năng, học viên có sự chuyển biến về mặt nhận thức theo hướng hiện đại, đa năng và chủ động hơn. Nền kính té mở cửa theo xu hướng toàn cầu hóa, quốc tế hóa đã mở ra cơ hội giao lưu, hợp tác đối với học viên sinh viên các trường nói chung, học viên trường Đại học PCCC nói riêng. Bằng việc ngày càng được học tập nâng cao trình độ ngoại ngữ, tin học...và được tiếp xúc các phương tiện dạy học hiện đại trong nhà trường đã giúp cho học viên có điều kiện tiếp xúc với các giá trị mang tính toàn cầu một cách nhanh nhất. Một vấn đề đang diễn ra hiện nay đó là phần lớn học viên ít quan tâm hoặc không tìm đọc các loại báo in, đọc bảng tin mà chuyển sang đọc báo mạng, tiếp nhận thông tin từ internet thông qua điện thoại di động và máy tính. Sự bùng nổ và phát triển như vũ bão, nổi bật là mảng công nghệ thông tin đã tạo ra những luồng thông tin cả hai chiều theo hướng tích cực và tiêu cực. Hơn nữa, khoa học và công nghệ phát triển mạnh mẽ sẽ đòi hỏi các cấp, các ngành, nhất là đội ngũ cán bộ, giảng viên và học viên phải luôn cập nhật thông tin đa chiều và luôn mang tính định hướng cao nhất, phải có sự thay đổi và thích

nghi từ hình thức giáo dục truyền thống sang hình thức giáo dục mới, sự kết hợp và sử dụng phương tiện hiện đại trong công tác chuyên môn của mình. Có như vậy, khoa học và công nghệ mới thực sự trở thành động lực thúc đẩy sự phát triển quá trình xây dựng ý thức chính trị của học viên.

Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy là trường có truyền thống hơn 40 năm xây dựng và trưởng thành, học viên có ý thức tự giác tương đối cao, họ là những người thông minh, nhanh nhẹn, tích cực và chủ động của lực lượng Công an. Học viên nhà trường có khả năng nghe và hiểu những kiến thức bài giảng được học ở trên lớp và rất nhạy bén trong việc nắm bắt những thông tin thời sự, những xu hướng, biến đổi của thế giới. Điều này làm cho công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên nhà trường được thực hiện một cách thuận lợi hơn. Bên cạnh đó, học viên còn rất năng động trong việc nghiên cứu, tiếp cận và vận dụng những thành tựu khoa học và công nghệ vào công việc học tập cũng như áp dụng vào công tác sau này. Sự xuất hiện của internet trở thành phương tiện đắc lực trong học tập, nghiên cứu của học viên. Sự tác động của loại hình văn hóa tiện lợi này đã tác động trực tiếp tới tư duy và lối sống của học viên trong trường. Học viên sẽ có nhiều cơ hội để giao lưu, trao đổi, tham khảo lẫn nhau, cùng chia sẻ tri thức, đánh giá, góp ý, phê bình một cách thẳng thắn và bình đẳng ngay trên mạng xã hội – đây là điểm mới mà chỉ có thế hệ trẻ ngày nay mới có. Do đó, có thể nói, văn hóa mạng giúp học viên phát triển trí tuệ và trí óc một cách sáng tạo, nâng cao hiểu biết, tạo cơ hội để họ tự học tập và cập nhật những tri thức mới.

Về mặt tiêu cực: Ngoài những yếu tố tích cực đã nói ở trên, xu hướng toàn cầu hóa và quốc tế đang gây nên không ít nguy cơ làm đảo lộn và xói mòn các giá trị truyền thống dân tộc và con người Việt Nam chúng ta. Quá trình toàn cầu hóa sẽ là cơ hội để các yếu tố “thị trường”, “tư bản” và nhiều giá trị văn hóa phương Tây có điều kiện lan rộng, ảnh hưởng đến tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội nói chung và của học viên nói riêng. Có những người mang trong mình quan điểm sống đó là tuyệt đối hóa vật chất và kinh tế, điều đó làm cho tính thực dụng ngày càng lấn át các giá trị đạo đức và hành vi ứng xử. Với sự lan

tỏa của các loại hình văn hóa và lối sống mới không phù hợp với thuần phong mỹ tục của đất nước và nhân dân ta đã làm cho một bộ phận không nhỏ học viên, sinh viên của các trường Đại học, cao đẳng sa vào con đường ăn chơi, đua đòi, hưởng thụ, đánh mất chính mình.

Có thể nói, thành tựu của công nghệ thông tin và truyền thông đã trở thành phương tiện đắc lực, thậm chí không thể thiếu đối với công tác học tập, nghiên cứu và khám phá của học viên. Nhưng, với tốc độ và tính năng cập nhật thông tin nhanh, đa chiều thì internet đã gây ra một hệ quả không nhỏ đó là khiến một số học viên bị “bội thực” và nhiễu thông tin. Với năng lực kết nối mọi nhà với cả thế giới xung quanh, internet đang trở thành phương tiện hữu hiệu và nguy hiểm hàng đầu cho những kẻ xấu sử dụng để gieo rắc các loại hình văn hóa đồi trụy, văn hóa phi đạo đức và phi giá trị ra đời đối với nhân loại trên thế giới. Những việc làm sai trái của chúng có thể len lỏi vào đời sống tinh thần của mỗi cá nhân. Vì vậy, mỗi học viên cần tự rèn luyện cho mình khả năng sàng lọc thông tin, kiến thức một cách đúng đắn nhất để nhận biết những thông tin phù hợp và tự đề kháng với thông tin sai lệch.

Đối với học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy, họ là những người thường xuyên và trực tiếp nhất tiếp cận với các luồng thông tin trái chiều và thuận chiều. Với trình độ nhận thức của mình, đa số học viên có cách nhìn nhận đúng đắn về các vấn đề chính trị - xã hội, kiên định lập trường, tư tưởng. Tuy nhiên, vẫn có một bộ phận học viên hoang mang, dao động trước những luận điệu xuyên tạc của kẻ thù, chạy theo lối sống cá nhân, thực dụng, chịu ảnh hưởng từ những luồng tư tưởng sai trái, dễ dàng bị sa ngã. Điều này đã gây khó khăn cho công tác xây dựng ý thức chính trị cho họ, hướng họ vào nhận thức những vấn đề chưa thực sự đúng đắn.

2.2.2. Các nhân tố chủ quan

Thứ nhất, do chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về giáo dục và đào tạo:

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước, Bộ Công an đặc biệt quan tâm

đến giáo dục và đào tạo. Điều đó thể hiện tầm nhìn chiến lược và tư duy đúng đắn của Đảng và Nhà nước ta trong vai trò lãnh đạo toàn diện, trên tất cả mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Với hàng loạt những biện pháp tích cực để tăng cường chất lượng giáo dục. Do có sự quan tâm và đầu tư mạnh mẽ đó mà các trường đại học, cao đẳng trong lực lượng Công an trong thời gian qua đã không ngừng được củng cố, cơ sở vật chất kỹ thuật, trường lớp ngày càng khang trang, nhiều trường được hiện đại hóa, nhờ đó học viên có điều kiện học tập tốt hơn. Đi với đó là quá trình đổi mới nội dung, khung chương trình đào tạo kết hợp với quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy, học viên được tiếp cận tri thức toàn diện, hiện đại, tăng cường tính tích cực, tự lực tự cường tự đào tạo.

Học viên không chỉ được học tập, rèn luyện một cách toàn diện mà còn được nhà trường tạo điều kiện tốt nhất để phát huy hết năng lực sở trường của mình trong suốt tháng năm theo học tại trường. Chương trình học tập được thực hiện đầy đủ theo hướng dẫn của Bộ Giáo dục và đào tạo và Bộ Công an. Hàng năm, nhà trường đã tổ chức cho học viên ôn luyện và tham gia các cuộc thi Olympic đối với các môn khoa học cơ bản, thúc đẩy học viên tích cực tham gia phong trào nghiên cứu khoa học... Qua các hoạt động đó đã giúp học viên làm quen với nghiên cứu khoa học và kích thích mạnh mẽ tính tích cực của học viên. Quá trình giáo dục toàn diện đòi hỏi cơ quan giáo dục phải tổ chức các hoạt động tập thể mang tính định hướng xây dựng chính trị, tư tưởng... cho học viên. Kế tục chủ trương, đường lối và quan điểm của Đảng về phát triển giáo dục đào tạo qua 30 năm đổi mới, tại Đại hội lần thứ XII, Đảng ta một lần nữa tái khẳng định: “Giáo dục là quốc sách hàng đầu. Phát triển giáo dục và đào tạo nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài” .

Bám sát chủ trương, quan điểm chỉ đạo của Đảng, Nhà nước ta đã dành nguồn ngân sách đầu tư cho giáo dục vào đào tạo ngày một lớn hơn. Hơn nữa, trước những thuận lợi của sự nghiệp đổi mới đất nước đã đem lại những thành tựu to lớn về kinh tế - xã hội làm cho người đi học được tạo điều kiện tốt hơn. Tất cả điều đó đã tạo động lực cho học viên học tập và rèn luyện, làm tăng thêm lòng

tin tưởng vào tương lai, sự gắn bó với ngành, với chế độ, quan tâm đến tình hình kinh tế - xã hội của đất nước.

Tuy nhiên, giáo dục và đào tạo hiện nay cũng còn không ít những bất cập, tồn tại, hạn chế và thiếu sót chưa xứng tầm với một quốc gia đang phát triển năng động. Thực tiễn chất lượng công tác đào tạo chưa theo kịp với đòi hỏi của thời kỳ mới. Nhiều môn học còn nặng về lý thuyết trong khi thời lượng không đảm bảo cân xứng. Phương pháp giảng dạy đã có sự đổi mới nhưng vẫn chưa thật sự thoát li hẫng lối giảng dạy mang tính thuyết giảng làm trọng tâm, điều này khiến người học sẽ mất đi tính chủ động trong nghiên cứu, học tập. Đặc biệt, trong các môn khoa học lý luận chính trị Mác – Lênin, tuy đã có nhiều cải tiến làm cho học viên dễ hiểu hơn, gắn lý luận với thực tiễn nhưng vẫn chưa hấp dẫn, thu hút được số đông học viên. Tâm lý chung của học viên vẫn là học mang tính chất đối phó, qua môn. Đi với đó là một số đồng chí cán bộ làm công tác quản lý giáo dục học viên còn hạn chế trong việc vận dụng các phương pháp mang tính thuyết phục được học viên về cả đức và tài, có những hạn chế trong khâu đánh giá cán bộ. Cũng có tình trạng một bộ phận giáo viên không tự giác, không nhiệt tình tu dưỡng phấn đấu, tìm tòi, nghiên cứu mở rộng kiến thức để học viên noi theo. Những hạn chế này đòi hỏi cần phải được Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường quan tâm giải quyết để có thể góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo thế hệ trẻ.

Trường Đại học PCCC là một ngôi trường với bề dày thành tích trong khối các trường của lực lượng Công an nói riêng và trong hệ thống giáo dục quốc dân nói chung. Trong những năm qua, nhà trường đã quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng, Nhà nước về phát triển giáo dục và đào tạo, đặc biệt là Nghị quyết Trung ương 4 (Khóa VII), Nghị quyết Trung ương 8 (Khóa XI), Luật Giáo dục, Chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam...Do đó chất lượng giáo dục của nhà trường đã có bước phát triển mới. Các môn khoa học Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam là những môn học bắt buộc nhằm xây dựng ý thức chính trị, lý tưởng cho học viên thường có khối kiến thức rất rộng lớn, mang tính lý luận sâu sắc và trù tượng.

học viên khi tiếp xúc với những môn học này thường cảm thấy khó khăn, nhất là khi họ mới bước ra từ ghế nhà trường phổ thông, vốn kiến thức xã hội còn non yếu lại chưa quen với phương pháp và phong cách học tập ở bậc đại học. Chính vì vậy, quá trình xây dựng ý thức chính trị sẽ gặp nhiều khó khăn nếu không đổi mới phương pháp, cải cách nội dung học tập để học viên dễ dàng tiếp cận hơn.

Thứ hai, tác động của tình hình kinh tế - xã hội:

Mặt tích cực: Đại hội Đảng lần thứ VI (1986) là Đại hội mang ý nghĩa bước ngoặt đối với sự phát triển của đất nước ta. Đại hội VI chấm dứt một thời kỳ lạc hậu, trì trệ, mở ra một thời kỳ mới – đổi mới và hội nhập. Trải qua hơn 30 năm đổi mới đến nay, đất nước ta đã có những thay đổi theo chiều hướng tích cực.

Trong Báo cáo đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2011 – 2016 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XI tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII đã nêu bật những thành tựu to lớn và có ý nghĩa lịch sử mà toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã đạt được. Theo đó: tốc độ tăng tổng sản phẩm trong nước (GDP) bình quân 5 năm đạt trên 5.9%/năm. Quy mô và tiềm lực của nền kinh tế tiếp tục tăng lên; GDP năm 2015 đạt 193.4 tỷ USD, bình quân đầu người khoảng 2.109 USD. Ba khâu đột phá chiến lược được tập trung thực hiện và đạt kết quả tích cực (thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa tiếp tục được hoàn thiện, môi trường đầu tư, kinh doanh và năng lực cạnh tranh có bước được cải thiện; phát triển nguồn nhân lực và khoa học, công nghệ đạt được những kết quả tích cực; huy động các nguồn lực đầu tư xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội đạt kết quả quan trọng); cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng đạt được kết quả bước đầu; văn hóa, xã hội có bước phát triển, an sinh xã hội cơ bản được bảo đảm, đời sống nhân dân tiếp tục được cải thiện; quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu được tăng cường; hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước được nâng lên, cải cách hành chính đạt được những kết quả tích cực, công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí được chú trọng; quốc phòng, an ninh được tăng cường, chủ quyền quốc gia được giữ vững; công tác đối ngoại và hội

nhập quốc tế được chủ động đẩy mạnh và đạt được nhiều kết quả tích cực.

Những thành tựu trên đã khẳng định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của nước ta là hoàn toàn đúng đắn, công cuộc đổi mới đã và đang đạt được những thành công to lớn. Thành tựu của công cuộc đổi mới đất nước đã đem lại niềm tin cho nhân dân vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập và phát triển, khơi dậy tinh thần dân tộc, tích cực chính trị - xã hội, hòa mình vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc của các tầng lớp nhân dân trong đó có cán bộ, giáo viên và học viên trường Đại học PCCC. Từ những thay đổi trong thế giới quan, tính tích cực xã hội và sự tăng lên của điều kiện vật chất, học viên đã có ý thức hơn trong việc xây dựng và tự bồi dưỡng ý thức chính trị của mình.

Mặt hạn chế: Bên cạnh những thuận lợi và ưu điểm mang lại từ quá trình chuyển đổi và xu hướng hội nhập quốc tế, thì đất nước và nhân dân ta cũng đang phải đối mặt với không ít khó khăn thử thách không hề nhỏ. Trong đó vấn đề hàng đầu cần nói đến đó là sự căng thẳng giữa các quốc gia liên quan đến biển đông đang ngày càng trở nên phức tạp, đã và đang tiềm ẩn nguy cơ biến thành xung đột cao, điều này đe dọa trực tiếp tới hòa bình, độc lập dân tộc, toàn vẹn lãnh thổ, lãnh hải của các quốc gia nói chung trong đó có Việt Nam chúng ta. Không những thế, rất nhiều các thế lực thù địch vẫn ngày đêm tìm mọi biện pháp chống phá Đảng, Nhà nước, hòng phá vỡ khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Những thành phần cơ hội ra sức chống phá công cuộc xây dựng đất nước ta bằng thủ đoạn “tự diễn biến, tự chuyên hóa” sâu rộng trên mọi lĩnh vực. Đi kèm với đó là sự tác động tiêu cực của cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới làm cho đời sống của nhân dân ngày càng giảm sút; những loại hình tội phạm mới không ngừng xuất hiện và gia tăng gây bất ổn xã hội đang hiện hữu ngày càng rõ rệt, tệ nạn xã hội, vấn đề an toàn giao thông ngày càng khó kiểm soát, tình trạng suy thoái đạo đức, lối sống, tham nhũng, lãng phí của một bộ phận không nhỏ cán bộ đảng viên, trong đó có cả cán bộ trung và cao cấp có chiều hướng gia tăng. Điều này đã tác động mạnh đến niềm tin của quần chúng nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước, trong đó có học viên trường Đại học PCCC.

Chủ trương mở cửa để giao lưu, hợp tác phát triển kinh tế là chủ trương hoàn toàn đúng đắn của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta, nhưng cũng phải thấy rằng nếu hội nhập càng sâu, mở cửa càng rộng thì những công nghệ lỗi thời, những quan điểm, tư tưởng, lối sống tiêu cực, những mặt trái của nền văn minh... lại càng có cơ hội để len lỏi vào sâu trong đời sống xã hội. Điều này sẽ trực tiếp tác động đến từng gia đình, từng cá nhân. Những khó khăn, thách thức đó đang là một thực tế rất nan giải của xã hội đòi hỏi chúng ta cần phải giải quyết triệt để hiện nay. Kinh tế thị trường một mặt mang lại những biến đổi tích cực cho xã hội, nhưng đồng thời cũng mang lại những mặt trái mà học viên là đối tượng bị ảnh hưởng trực tiếp nhất, nhanh nhất.

Tất cả những điều này tác động mạnh mẽ đến học viên và công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trong các nhà trường Công an nhân dân, trong đó có học viên trường Đại học PCCC. Nền kinh tế thị trường một mặt thúc đẩy tính chất năng động, sáng tạo trong con người của mỗi học viên, nhưng nó cũng là nguyên do, là mầm mống gây ra những thói hư tật xấu đến với học viên. Bởi vì trong xu thế hiện nay, người học không dễ hài lòng với điều kiện học tập khó khăn, nhất là không đủ điều kiện đảm bảo cho họ được khám phá thế giới hiện đại từ trên các trang mạng xã hội. Nhu cầu về mặt vật chất đã thúc đẩy học viên ngoài việc nâng cao tay nghề, năng lực chuyên môn họ còn muốn được tăng thêm thu nhập bằng chính sức lao động của mình. Một số học viên (hệ dân sự) mất dần lý tưởng nghề nghiệp, coi nghề nghiệp là công cụ để kiếm tiền, không đủ bản lĩnh để vượt qua những cám dỗ và thói hư tật xấu, bị cuốn vào vòng xoáy tiêu cực. Bên cạnh đó, do sự tác động của nền kinh tế phát triển năng động đã gây nên mức độ phân hóa giàu nghèo ngày càng gia tăng, đặc biệt là giữa thành thị và nông thôn. Chính vì vậy, đã nảy sinh lối sống cá nhân, thực dụng, ích kỷ và tha hóa về đạo đức ở một bộ phận nhỏ của học viên trong nhà trường. Thực tế cho thấy rằng có sự phân hóa giữa lớp này với lớp khác, khóa này với khóa khác và ngay cả trong học viên cùng một lớp. Đây là khó khăn trong quá trình xây dựng ý thức chính trị cho các em.

Thứ ba, tác động của các yếu tố văn hóa tinh thần

Việt Nam vốn được coi là một đất nước có sự phong phú đa dạng về văn hóa, đó là nền tảng tinh thần quan trọng của cả xã hội, là sự kết tinh những giá trị tốt đẹp nhất trong quá trình lao động sáng tạo của con người Việt. Ở mọi lĩnh vực của đời sống xã hội đều không thể thiếu yếu tố văn hóa đi kèm. Vì lí do đó mà mặc dù con người tuy là chủ thể sáng tạo ra các giá trị văn hóa nhưng cũng là đối tượng trực tiếp chịu sự tác động của văn hóa để hình thành nên bản sắc văn hóa, nhân cách văn hóa riêng của mỗi dân tộc và trong con người.

Sự tác động của văn hóa tinh thần tới tuổi trẻ nói chung trước hết là sự tác động của truyền thống dân tộc. Có rất nhiều điều được xem là nguồn gốc hình thành nên lòng yêu nước, nhiều truyền thống khác có tác động đến ý thức chính trị của học viên như là: Tục thờ cúng ông bà tổ tiên, thờ cúng các vị anh hùng dân tộc...được biểu hiện bằng các hoạt động “uống nước nhớ nguồn”, “đền ơn đáp nghĩa”, chăm sóc người có công với đất nước. Mặt khác, sự tác động của truyền thống cộng đồng, tình yêu thương đùm bọc lẫn nhau làm cho họ biết tự gắn bó nhau theo nhóm, tập thể, biết tự quản trong phạm vi nhỏ, biết giám sát để nhắc nhở nhau duy trì kỷ luật kỷ cương trật tự và có sự cố kết trong phạm vi một nhóm, một lớp.

Trải qua hơn 30 năm đổi mới đất nước đến nay, bên cạnh kinh tế, chính trị thì văn hóa, tinh thần của xã hội đã có những bước tiến mới quan trọng. Nhưng, cùng với đó thì văn hóa, tinh thần của nhân dân ta và nhất là thế hệ trẻ đang phải chịu sự tác động rất lớn của âm mưu “Diễn biến hòa bình” mà các thế lực thù địch bên ngoài không ngừng khiêu khích. Trong âm mưu này, ngoài mặt kinh tế - xã hội thì văn hóa được chúng xem là một thứ vũ khí sắc bén, một biện pháp đặc lực trong mục tiêu kế hoạch của chúng. Nó được thể hiện bằng nhiều con đường khác nhau như: Ngoại giao, du lịch, sóng truyền hình, phát thanh...chúng từng bước truyền bá những nét văn hóa phẩm đồi trụy có nội dung không lành mạnh vào nước ta để kích động, lôi cuốn thanh niên, học viên xa vào con đường trụy lạc, mất cảnh giác, thoái hóa đạo đức, nhân cách, chạy theo lối sống phương Tây từng bước xa rời và lãng quên chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước...

2.3. Kết quả đạt được, nguyên nhân và hạn chế của công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy hiện nay

2.3.1. Thực trạng ý thức chính trị của học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy hiện nay

Cùng nằm trong khung quy định của học viên, sinh viên các trường Đại học, cao đẳng trong hệ thống giáo dục quốc dân, học viên trường Đại học PCCC ngay từ những ngày đầu nhập học đã được nhà trường tổ chức sinh hoạt chính trị đầu năm, đầu khóa đầy đủ và nghiêm túc. Các đơn vị chức năng mà trực tiếp nhất là phòng Quản lý giáo dục học viên của nhà trường đã thực hiện giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục nghề nghiệp cho học viên, giúp học viên nhận thức rõ về ngành nghề mình đã lựa chọn từ đó xác định đúng mục đích, động cơ học tập, nâng cao tính trung thực, ý thức chính trị, tinh thần tự giác, khắc phục khó khăn, phấn đấu học tập tốt, rèn luyện tốt vì ngày mai lập nghiệp.

Ban Chấp hành Đoàn trường, các tổ chức chính trị đoàn thể trong nhà trường phối hợp cùng chủ nhiệm lớp, Ban Chỉ huy các lớp, Ban Chấp hành các chi đoàn thường xuyên nắm bắt và giải quyết kịp thời tình hình tư tưởng chính trị của học viên; kịp thời uốn nắn những biểu hiện tư tưởng lệch lạc, đồng thời giúp đỡ, động viên những học viên có hoàn cảnh gia đình khó khăn để học viên yên tâm học tập, rèn luyện.

Từ những quan tâm, chỉ đạo trên của nhà trường, đại đa số học viên luôn yên tâm tư tưởng, có lập trường vững vàng, tích cực thi đua học tập tốt, rèn luyện tốt, tham gia đầy đủ các phong trào, thực hiện nghiêm túc các Thông tư, quy định của Bộ Công an về xây dựng ý thức chính trị, cũng như các nội quy, quy định của nhà trường. Tuy nhiên, vẫn còn tình trạng một bộ phận không nhỏ học viên có tư tưởng trung bình chủ nghĩa, một số học viên ngoài ngành Công an chưa thực sự an tâm tư tưởng với ngành nghề đã chọn, dẫn đến có thái độ chưa tích cực, sao nhãng học tập - rèn luyện, cá biệt còn có học viên tự ý nghỉ học nhiều ngày không có lý do, nhà trường phải ra quyết định kỷ luật buộc thôi học (Chủ yếu là học viên hệ

dân sự và không phải là đối tượng chính mà tác giả đề cập trong đề tài này).

2.3.2. Thực trạng xây dựng ý thức chính trị thông qua các môn học, đặc biệt là các môn lý luận chính trị

Với mục tiêu đào tạo đội ngũ cán bộ tương lai cho lực lượng Công an nhân dân – những kỹ sư phòng cháy chữa cháy tương lai nhằm góp phần bảo vệ cuộc sống bình yên cho nhân dân. Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường Đại học PCCC cùng với đội ngũ giảng viên trong nhà trường rất quan tâm tới việc đổi mới, xây dựng nội dung giảng dạy sao cho phù hợp giúp các đồng chí học viên trở thành những “công bộc của nhân dân” có phẩm chất tư cách đạo đức trong sáng, có lập trường tư tưởng vững vàng đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của quá trình hội nhập và phát triển đất nước.

Trên cơ sở nhận thức rõ vai trò, vị trí của công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên. Theo kế hoạch công tác của từng năm học, Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường Đại học PCCC thường xuyên chỉ đạo quán triệt và ban hành các nghị quyết lãnh đạo, tổ chức thực hiện nghiêm túc các nội dung liên quan đến công tác tư tưởng, công tác chính trị cho học viên. Với việc nhận thức rõ tầm quan trọng của các môn học nói chung, trọng tâm là các môn lý luận chính trị, nhà trường luôn chú trọng mục đích xây dựng ý thức chính trị của các môn học đó, đã thực hiện các nhiệm vụ cơ bản của công tác xây dựng, giáo dục ý thức chính trị cho học viên. Việc giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đã được các giảng viên bộ môn Lý luận chính trị và Khoa học xã hội nhân văn thực hiện nghiêm túc, đảm bảo những nội dung cơ bản và không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo. Trong quá trình giảng dạy, các giảng viên của nhà trường đã cố gắng hiện thực hóa các vấn đề lý luận, làm cho lý luận được cụ thể hóa trong thực tiễn. Điều này giúp cho học viên hiểu được tinh thần khoa học, cách mạng của lý luận, biến những lý luận thành tri thức, niềm tin của mỗi học viên. Từ đó, nó góp phần bồi dưỡng cho học viên ý thức được tình yêu quê hương, đất nước, lòng nhân ái, lòng trung thực, thẳng thắn... Những nỗ lực này đã đem lại kết quả nhất định trong công tác xây dựng ý thức chính trị cho

học viên.

Giảng viên nhà trường đã sử dụng khá hiệu quả các hình thức giảng dạy như nghe giảng trên lớp, hướng dẫn học viên tự học, tự nghiên cứu, học tập thông qua hình thức đi thực tế chính trị - xã hội và tổ chức tọa đàm, sinh hoạt khoa học. Nhờ vậy, học viên có tri thức sâu rộng, hình thành tư duy biện chứng, thế giới quan khoa học và những phẩm chất chính trị, nhân cách của người cán bộ, sỹ quan Công an nhân dân trong tương lai.

Chịu trách nhiệm chính, trực tiếp trong công tác xây dựng ý thức chính trị, định hướng chính trị, tư tưởng và hướng dẫn hành động cho học viên chủ yếu là đội ngũ giảng viên Bộ môn Lý luận chính trị và khoa học xã hội nhân văn, cán bộ trực tiếp làm công tác chính trị tư tưởng, cán bộ quản lý học viên của nhà trường. Các đồng chí giảng viên, cán bộ nêu trên đều có ý thức tự giác cao trong việc tự nghiên cứu, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, cập nhật thông tin thường xuyên của đất nước, khu vực và trên thế giới, chủ động phòng ngừa trước những diễn biến, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch nhằm phá hoại độc lập dân tộc và sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta. Vì lí do đó, nội dung các bài giảng lý luận chính trị luôn có độ sâu và sự chính xác cần thiết, lý giải có sức thuyết phục nhiều vấn đề quan trọng về thực tiễn cách mạng, giúp học viên củng cố được niềm tin, ý thức và hoạt động thực tiễn một cách có hiệu quả.

Bằng những cố gắng đồng bộ của giảng viên trực tiếp giảng dạy các môn lý luận chính trị cùng với các giáo viên chủ nhiệm lớp, sự chỉ đạo tích cực của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường, chất lượng về tinh thần ý thức chính trị ngày được nâng lên đáng kể. Học viên trường Đại học PCCC về cơ bản đã có sự chủ động tốt để làm chủ kiến thức khoa học hiện đại và đặc biệt là quan điểm tư tưởng tiến bộ của Chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, hiểu rằng nhân tố lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam có vai trò quyết định đến thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Phần lớn học viên hiểu rõ việc xây dựng ý thức chính trị tích cực cho mình, đó là phân đấu cho sự nghiệp xây dựng đất

nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Thực tế chỉ ra rằng, nhiều vấn đề về nội dung mà các môn lý luận chính trị còn có sự trùng lặp, thậm chí bất hợp lý. Đó là một trong những nguyên nhân làm cho học viên chỉ biết thụ động nhận thức một chiều mà không có sự trăn trở tư duy, tự chiêm nghiệm để rút ra tri thức cho mình. Một số nguyên lý căn bản, cần được làm rõ, làm sáng tỏ để học viên có thể nhận thức được một cách thấu đáo thì lại được trình bày dưới dạng những khái lược. Điều này dẫn đến hệ quả là một bộ phận học viên không hứng thú với việc học các môn học lý luận chính trị, còn tỏ ra hoài nghi và phủ định những nguyên lý lý luận chủ chốt. Học viên của trường Đại học PCCC bao gồm 02 đối tượng chính, chủ yếu đó là các đồng chí đã trải qua thời gian tham gia nghĩa vụ quân sự rồi thi đỗ và phần lớn là các đồng chí vừa hoàn thành chương trình Trung học phổ thông thi đỗ vào trường. Do đó, về mặt bằng chung trong việc học tập, xây dựng ý thức chính trị cũng khác nhau.

Phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị hiện nay ở trường Đại học PCCC phổ biến là thuyết trình, giảng giải... Giảng viên đứng trên bục giảng chỉ trình chiếu slide chứa các nội dung đã được chuẩn bị sẵn còn phía dưới là hình ảnh các học viên chỉ việc chép lại, ghi lại đầy đủ các nội dung mà giảng viên vừa cung cấp cho họ. Với những phương pháp này vô tình đã bỏ quên học viên, các phương pháp giảng dạy tích cực (thảo luận, khảo cứu, giải quyết vấn đề...) ít được sử dụng. Thậm chí, có những đồng chí giảng viên mới ra trường chưa nghiên cứu sâu những nội dung các môn học, nên khi lên lớp thường đọc chép, ít giảng giải, ít có sự cung cấp thông tin mang tính luận chứng đúng đắn của các luận điểm khoa học bằng các tri thức tự nhiên, xã hội... Khi kết thúc môn học, học viên không nắm được một cách chính xác, rõ ràng các tri thức khoa học cơ bản và không giúp cho họ có khả năng tự mình rút ra các kết luận cho việc hình thành các quan điểm tư tưởng, niềm tin khoa học và càng không có khả năng vận dụng trong thực tiễn những kiến thức đã được học.

Công tác thi, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập các môn học từ trước đến

nay chủ yếu vẫn là sử dụng phương pháp tự luận, tái hiện một cách máy móc những kiến thức đã học thông qua việc học thuộc lòng, không cần hiểu sâu sa những điều đã được ghi trong giáo trình. Từ đó đã gây nên rào cản trong việc tự hình thành ở học viên một thế giới quan khoa học, một ý thức chính trị vững vàng để định hướng trong cuộc sống. Một số học viên không tự giác trong học tập các môn lý luận chính trị, kể cả trên lớp và ở nhà, không đọc tài liệu trước khi lên lớp hay trước khi thi. Nếu như không khắc phục được phương pháp này sẽ làm cho học viên khó thoát khỏi cách học tập thụ động và luôn chủ quan trong nghe giảng và khi tham gia thi kết thúc môn học. Thậm chí nhiều học viên khi học các môn học này một cách thụ động, học để cho xong và nghĩ rằng chỉ cần làm thế nào để không bị nợ môn, thi lại là được.

Những nguyên nhân trên dẫn đến kết quả học tập các môn lý luận chính trị của một bộ phận học viên còn thấp, việc vận dụng những tri thức khoa học đó trong nhận thức và hành động còn rất hạn chế.

2.3.3. Thực trạng xây dựng ý thức chính trị thông qua các hoạt động chính trị xã hội và hoạt động đoàn thể

Bên cạnh công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên từ việc học tập, nghiên cứu nội dung kiến thức của các môn khoa học Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh thì tất cả học viên sinh viên các trường Đại học, cao đẳng trong hệ thống giáo dục quốc dân đều chú trọng tới hoạt động hướng học viên tham gia vào các hoạt động chính trị - xã hội, các phong trào văn hóa, nghệ thuật do nhà trường, các tổ chức quần chúng phát động. Căn cứ các quy định của Bộ Công an, Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường Đại học PCCC đặc biệt quan tâm tới công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên thông qua hoạt động thực tế chính trị - xã hội và hoạt động đoàn thể. Nhà trường đã tạo những điều kiện thuận lợi về thời gian, kinh phí cho giáo dục, tổ chức tốt đời sống vật chất, tinh thần cho học viên trong điều kiện cho phép đối với một trường thuộc lực lượng Công an nhân dân. Ban Giám hiệu cùng lãnh đạo các đơn vị Bộ môn, Khoa, phòng ban chức năng luôn sâu sát tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng của học viên, chủ động giải quyết có

tình, có lý những vấn đề phát sinh trong đời sống học viên nên đã khuyến khích được lòng nhiệt tình, sự đam mê trong học tập, rèn luyện của học viên.

Bộ môn Lý luận chính trị và khoa học xã hội nhân văn phối hợp với Phòng Quản lý đào tạo, Phòng Quản lý học viên, Đoàn Thanh niên nhà trường cùng một số đơn vị chức năng đã thực hiện tốt nhiệm vụ được giao, thực hiện đúng chức năng của mình. Đã xây dựng kế hoạch, chương trình hàng năm tổ chức các hoạt động chính trị - xã hội về địa phương cho học viên tại tỉnh Hòa Bình, Nam Định, Thái Bình... Hướng dẫn các em học viên học tập sinh hoạt chính trị đầu khóa với nội dung là tuyên truyền, cung cấp thông tin về tình hình thời sự trong nước và quốc tế. Đồng thời, Đoàn thanh niên phối hợp với các tổ chức quần chúng đã tổ chức và phát động các cuộc thi văn hóa văn nghệ nhân dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn của Đảng, Nhà nước, Ngành và nhà trường... Các hoạt động đó có tác dụng tăng tính nhạy bén ý thức chính trị cho học viên, giúp họ tự định hướng trong cuộc sống và rèn luyện tốt hơn, góp phần đẩy lùi các tệ nạn trong xã hội. Nhiều học viên đã luôn tích cực tham gia các hoạt động, mong muốn có những hiểu biết sâu sắc về các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và Bộ Công an.

Một trong số những tổ chức có vai trò nòng cốt trong giáo dục ý thức chính trị cho học viên là Đoàn Thanh niên trường Đại học PCCC. Mọi hoạt động, phong trào của Đoàn Thanh niên đều hướng đến cho mỗi học viên, đoàn viên có sân chơi lành mạnh, tự rèn đức luyện tài, trau dồi những kiến thức, đặc biệt là thế giới quan khoa học trong cách nhìn, cách giải quyết những vấn đề nảy sinh trong cuộc sống. Trong những năm qua, Đoàn Thanh niên nhà trường luôn hoạt động rất tích cực, chủ động, xứng đáng là lực lượng xung kích của Đảng và lực lượng Công an nhân dân. Đoàn Thanh niên cùng với các tổ chức quần chúng khác trong nhà trường thường xuyên thực hiện tốt công tác tuyên truyền giáo dục, triển khai học tập 6 bài lý luận chính trị cho đoàn viên, quán triệt các chủ trương, nghị quyết của Đảng, tổ chức các hoạt động truyền thống, giáo dục đạo đức lối sống, tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật cho học viên, các phong

trào hành động như: Thanh niên tình nguyện, hiến máu nhân đạo, sinh viên 5 tốt, xây dựng phong cách học viên trường Đại học PCCC...được tổ chức hiệu quả có trọng tâm với nhiều nội dung, hình thức phong phú phù hợp với đoàn viên, học viên nhà trường. Việc bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, xem xét kết nạp và tham gia xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị là những hoạt động có tác dụng rất lớn đối với việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên.

Công tác phát triển Đảng trong học viên giai đoạn 2015 – nay

Năm học	Số học viên tham gia học lớp bồi dưỡng nhận thức về Đảng	Số học viên được kết nạp Đảng
2015 – 2016	560	252
2016 – 2017	525	616
2017 – 2018	675	314
2018 - 2019	428	344

(Theo báo cáo số liệu công tác tổ chức đảng và đảng viên năm 2015, 2016, 2017, 2018 và 6 tháng đầu năm 2019 của Đảng bộ trường Đại học PCCC)

Có thể khẳng định rằng, công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên luôn được xác định là nhiệm vụ trọng tâm xuyên suốt được Đảng ủy, Ban Giám hiệu, các đơn vị chức năng và các thầy cô giáo chú ý tổ chức thực hiện. Vì vậy đã đạt được một số kết quả nhất định, góp phần quan trọng vào việc nâng cao ý thức chính trị, củng cố niềm tin, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, xác định đúng đắn mục tiêu, thái độ, động cơ học tập, ý chí phấn đấu, tu dưỡng, rèn luyện cho học viên, làm cho các em thấy được vai trò, trách nhiệm của mình đối với tập thể, góp phần xây dựng tập thể vững mạnh.

Tuy nhiên, những hoạt động chính trị - xã hội, đoàn thể còn bộc lộ một số hạn chế sau đây: công tác xây dựng kế hoạch thực tế chính trị - xã hội cho học viên chưa thật sự khoa học, công tác kiểm tra chưa thực sự thường xuyên và hiệu quả. Có một số phong trào, cuộc thi tìm hiểu được phát động, tổ chức nhưng vì chạy theo thành tích nên chưa thu hút được học viên tham gia. Nhiều học viên tham gia các cuộc thi tìm hiểu về Đảng, Đoàn, pháp luật của Nhà nước...theo

hình thức chép lại, photo bài thi theo đề cương soạn sẵn nhằm có bài để lấy thành tích. Đối với cán bộ đoàn, một số đồng chí trong Liên chi đoàn cho đến các chi đoàn chưa thực hiện tốt vai trò, trách nhiệm của mình, chưa nhiệt tình trong các hoạt động, công tác; kỹ năng tổ chức, phương pháp tổ chức công tác đoàn và phong trào thanh niên còn yếu. Đặc biệt là nhiều phong trào đoàn còn đơn điệu về nội dung và cách thức tổ chức thực hiện. Nhiều hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao vì không có cơ sở vật chất, kinh phí nên đã không được tổ chức, những hoạt động phong trào có ý nghĩa giáo dục truyền thống như tham quan di tích lịch sử, viện bảo tàng, về nguồn còn hạn chế.

Những yếu kém trên đây dẫn đến kết quả là tác dụng định hướng tư tưởng cho học viên chưa cao, một số học viên ít quan tâm đến các vấn đề chính trị - xã hội, ít tham gia vào các hoạt động tập thể, có thái độ học tập không đúng đắn... Tất cả những hiện tượng đó ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp tới tư tưởng, ý thức chính trị của học viên ở các mức độ khác nhau.

2.3.4. Thực trạng xây dựng ý thức chính trị qua hoạt động tự ý thức của học viên

Hiệu quả xây dựng ý thức chính trị phụ thuộc chủ yếu vào học viên – đối tượng của giáo dục, đồng thời cũng là chủ thể của quá trình đó, phụ thuộc vào nhu cầu và năng lực tự xây dựng trong bản thân họ.

Đối với việc học tập lý luận chính trị của học viên, năng lực tự ý thức được biểu hiện trước hết ở kỹ năng tự nghiên cứu, tự học trên cơ sở các bài giảng của giảng viên, sách giáo khoa và các tài liệu tham khảo, thái độ học tập những môn học lý luận chính trị nói riêng và các môn học nói chung như thế nào, kết quả học tập ra sao.

Thứ nhất, xét thái độ học tập của học viên đối với các môn học lý luận chính trị

Học tập là yêu cầu khách quan, là yêu cầu của xã hội đối với mỗi người nói chung. Đó là hoạt động trực tiếp và cơ bản cho sự hình thành nhân cách ở con người nói chung và học viên trường Đại học PCCC nói riêng. Tự học của

học viên nhà trường là một nội dung quan trọng được quy định trong quy chế đào tạo của Bộ Công an, bằng ý thức tự học, học viên sẽ dần dần hình thành những kỹ năng phân tích, làm rõ bản chất trong các hiện tượng và các mặt khác nhau của đời sống xã hội. Điều đáng nói là, nó góp phần phát triển những phẩm chất của cá nhân như tính tự giác, tính tích cực, tính chủ động, ý chí và thái độ sẵn sàng tham gia vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Nhìn chung, đại đa số học viên trường Đại học PCCC đều nhận thức tốt vai trò nòng cốt của bản thân trong công tác học tập, nghiên cứu và rèn luyện, họ đã tự ý thức được trách nhiệm của mình trong học tập.

Qua khảo sát học viên Khóa D33 (năm thứ 2) của nhà trường có kết quả điểm thi môn Tư tưởng Hồ Chí Minh từ 7 điểm trở lên thì có đến 70% học viên trả lời là “có đọc thêm, tự nghiên cứu thêm các tài liệu tham khảo liên quan đến môn học”, điều này chứng tỏ việc tự học, tự nhận thức đã giúp học viên đạt được kết quả cao trong học tập. Các học viên giành thời gian cho đọc tài liệu và chuẩn bị đề cương tốt cho các buổi học, môn học hầu hết đều đạt điểm số cao trong các kỳ thi hết môn, ngoài kết quả học tập cao, phần lớn các em đều khẳng định được rằng con đường đi lên chủ nghĩa xã hội dưới sự lãnh đạo của Đảng là đúng đắn, khoa học và hoàn toàn có khả năng thực hiện. Phần lớn học viên nhà trường có chung quan điểm, nguyện vọng chính đáng được đứng trong hàng ngũ của Đảng để được cống hiến tài năng và sức lực của mình cho Đảng và nhân dân.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu có được thì việc tự học tập, nhận thức của học viên còn nhiều mặt hạn chế. Còn không ít những học viên chỉ học những môn chính, chỉ học tập trung vào các môn chuyên ngành, còn học đối phó với các môn lý luận chính trị.

Phần lớn học viên không có kế hoạch sử dụng thời gian tự học cho các môn lý luận chính trị một cách hợp lý, còn để thời gian lãng phí khá nhiều. Học viên chủ yếu chỉ học trong vở ghi và sách giáo khoa, rất ít khi nghiên cứu tài liệu tham khảo, còn có biểu hiện coi nhẹ vì cho rằng không phải môn chuyên ngành. Vì thế, kiến thức còn rời rạc, ít có khả năng liên hệ lý luận với thực tiễn. Trong

khi tự học, học viên chưa có thói quen so sánh khái quát, hệ thống hóa kiến thức nên nắm kiến thức không sâu và không chắc, do đó học viên chưa có đủ khả năng làm chủ kiến thức của mình, học chỉ để thi học kỳ, học theo lối học thuộc lòng mà ít chú ý đến trao đổi, tranh luận...

Quá trình tự ý thức sẽ chỉ đem lại hiệu quả khi có tác động phối hợp giữa tính mục đích của chủ thể và tính tích cực tự giác, tự ý thức của đối tượng tiếp nhận tri thức. Nhưng, thực tế để có thể nâng cao tính tự giác của học viên đối với việc học tập các môn lý luận chính trị là điều không hề dễ dàng. Đây cũng là lí do quan trọng gây nên những trở ngại, khó khăn đối với công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC nói riêng hiện nay.

Thứ hai, hoạt động tự ý thức chính trị của học viên còn thể hiện thông qua hành động cụ thể như: ý thức tham gia các hoạt động chính trị - xã hội, đoàn thể và thực hiện dân chủ trong tập thể.

Với đặc thù của công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên thì song song với việc giảng dạy lý thuyết cần đưa học viên tham gia vào các phong trào chính trị - xã hội thực tiễn trong nhà trường. Đó chính là nơi cho mỗi học viên rèn đức, luyện tài, trau dồi những kiến thức, đặc biệt là thế giới quan khoa học trong cách nhìn, cách giải quyết những vấn đề nảy sinh trong cuộc sống. Những giá trị của thực tiễn luôn là nguồn gốc trực tiếp của tri thức và cũng là nơi kiểm tra tính chân lý của những tri thức đó, Vì vậy, chỉ có xâm nhập vào thực tiễn, hòa mình vào thực tiễn, mỗi con người mới khẳng định đúng bản thân mình.

Trong những năm qua, Đoàn Thanh niên trường Đại học PCCC đã hướng dẫn và tổ chức cho học viên tham gia nhiều hoạt động, nhiều phong trào rất ý nghĩa và có hiệu quả cao (như đã phân tích ở phần trên), nhiều học viên đã tham gia các hoạt động đó tự giác, nghiêm túc và nhiều học viên đã trưởng thành, được thể hiện những khả năng, năng lực sở trường riêng của mình, nhiều học viên đã có những nhận thức mới theo hướng tích cực, nâng cao ý thức học viên, ý thức công dân thông qua những hoạt động cụ thể. Kết quả đạt được đó có thể coi là thành tựu bước đầu, nhưng cũng chính là nền tảng, là cơ sở góp phần tạo

ra tính năng động, sáng tạo, nhiệt tình của tuổi trẻ.

Kết quả nâng cao ý thức chính trị cho học còn thể hiện ở chỗ học viên đã nhận thức rõ và có trách nhiệm của mình trong khi tham gia bầu cử đại biểu các cấp. Trách nhiệm đó còn được thấy ngay ngay trong tập thể của mình với việc bầu ra ban chỉ huy lớp, ban chấp hành chi đoàn, có thái độ thẳng thắn xây dựng, phê bình đấu tranh bài trừ những hành vi sai trái, cá nhân hẹp hòi trong hoạt động học tập và rèn luyện.

Bên cạnh đó, học viên nhà trường cũng bắt đầu khắc phục tình trạng trung bình chủ nghĩa trong học tập và rèn luyện, có ý thức vươn lên tự khẳng định mình trong tập thể, nhiều học viên xác định rõ ràng mục tiêu trở thành cán bộ, sỹ quan Công an nhân dân giỏi chuyên môn nghiệp vụ, vững vàng về bản lĩnh chính trị, một công dân tốt trong tương lai.

2.3.5. Thực trạng công tác quản lý của nhà trường đối với việc xây dựng ý thức chính trị cho học viên

Thực hiện chủ trương của Đảng và nhà nước, các quy định, sự quan tâm cũng như sự chỉ đạo sát sao của Bộ Công an trong công tác giáo dục đào tạo nói chung, công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên nói riêng. Ngay từ những ngày đầu thành lập và đi vào hoạt động. Đến nay đã 34 khóa đào tạo. Các thế hệ học viên nhà trường luôn được Đảng ủy, Ban Giám hiệu, các đơn vị chức năng và cán bộ, giáo viên, công nhân viên nhà trường đặc biệt quan tâm, tạo mọi điều kiện để an tâm tư tưởng học tập, rèn luyện, xây dựng ý thức chính trị, phẩm chất đạo đức, bản lĩnh nghề nghiệp.

Nhà trường luôn chú trọng đến công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên và coi đây vừa là nhiệm vụ thường xuyên vừa là mục tiêu tiên quyết ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng sản phẩm đầu ra đối với học viên của nhà trường. Trong thời gian qua, Đảng ủy, Ban Giám hiệu đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, các nghị quyết của Đảng ủy, tổ chức các hội nghị, hội thảo chuyên đề có nội dung bàn về công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên. Chính nhờ sự quan tâm, chỉ đạo quyết liệt của các cấp lãnh đạo trong nhà trường, sự nghiêm khắc

trong công tác giáo dục đào tạo, sự tận tâm của đội ngũ cán bộ, giáo viên nhà trường và sự chung tay đồng lòng của các đơn vị nhà trường kết hợp với sợi dây liên lạc gắn bó chia sẻ thường xuyên giữa nhà trường với địa phương, gia đình, cơ quan sơ tuyển... đã góp phần làm cho học viên nhà trường an tâm học tập và rèn luyện, từng bước trưởng thành, có ý thức chính trị tốt.

Bên cạnh đó, xét về tổng thể thực trạng công tác quản lý của nhà trường đối với công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trong những năm qua cũng còn tồn tại không ít những mặt cần phải khắc phục như: Trên cơ sở tiếp nhận các văn bản ý kiến chỉ đạo, kế hoạch của cấp trên đối với nhà trường liên quan đến công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên thì mối liên hệ giữa nhà trường đến học viên đôi khi còn chậm, sở dĩ có tình trạng này là do một số đồng chí cán bộ làm công tác tham mưu còn chưa nhanh nhẹn, chưa kịp thời. Hoặc vẫn còn có những kế hoạch triển khai chằng chéo, thiếu tính thực tiễn, thiếu đồng bộ... Đây cũng là tình trạng chung trong một số các trường Công an nhân dân nói chung cần khắc phục.

**** Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế trong công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên tại trường Đại học PCCC***

Nguyên nhân khách quan:

Với sự chuyển đổi cơ chế từ kế hoạch hóa tập trung, quan liêu bao cấp sang nền kinh tế thị trường có sự điều tiết của Nhà nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, những mặt trái của nó đã tác động không nhỏ đến đạo đức xã hội nói chung, đạo đức của các cán bộ, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị nói riêng. Đó là chủ nghĩa cá nhân, cực đoan, thực dụng, chạy theo lợi ích vật chất, bất chấp kỷ cương, pháp luật.

Cùng với sự mở cửa, bên cạnh sự hội nhập của những giá trị văn hóa, khoa học kỹ thuật, công nghệ là những mặt tiêu cực của văn hóa và lối sống phương Tây ngoại lai, nhất là những sản phẩm văn hóa độc hại bằng nhiều con đường, dưới nhiều hình thức khác nhau đã được du nhập vào nước ta, làm thay đổi những giá trị đạo đức, lối sống truyền thống của nhân dân ta.

Những tàn dư của chế độ cũ, cũng như những thế lực thù địch vẫn không ngừng từ bỏ âm mưu thực hiện “diễn biến hòa bình”, luôn tìm cách tấn công, mua chuộc, lôi kéo cán bộ, đảng viên, trong đó có đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, đặc biệt là tầng lớp thanh niên, học viên hồng phủ định, làm thay đổi các quan niệm về đạo đức, lối sống, làm suy thoái về ý thức, tư tưởng chính trị, nhạt phai lý tưởng của lực lượng Công an nhân dân nói chung và của học viên trường Đại học PCCC nói riêng.

Nguyên nhân chủ quan:

Thứ nhất, để công tác xây dựng ý thức chính trị cũng như lý tưởng cách mạng đối với học viên trường Đại học PCCC đạt hiệu quả thì việc học tập, nghiên cứu các môn học lý luận chính trị cần đề cao có ý nghĩa to lớn hơn. Học viên khi học tốt lý luận chính trị sẽ có một nền tảng vững chắc xây dựng thế giới quan và phương pháp luận khoa học cho mình, đó cũng là tiền đề quan trọng giúp học viên biết cách tiếp cận, nghiên cứu, tiếp thu các môn học tiếp theo có hiệu quả và chất lượng hơn. Ngoài ra, học viên có khả năng giác ngộ lý tưởng của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh cũng như những chủ trương, đường lối, chính sách pháp luật của Đảng và Nhà nước một cách đúng đắn nhất. Qua đó học viên biết vận dụng vào xây dựng ý thức chính trị, lý tưởng cách mạng, tự xác định cho mình phương hướng phấn đấu trong học tập và rèn luyện theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Mặc dù vậy, dung lượng thời gian dành cho học viên tự tìm hiểu, nghiên cứu, học tập về lý luận chính trị Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đang có xu hướng bị giảm tải rất nhiều tạo nên không ít khó khăn cho người dạy khi phải lựa chọn những nội dung trọng tâm để truyền đạt cho học viên; họ cũng khó khăn trong việc hiểu được những nguyên lý cơ bản nhất của chủ nghĩa Mác – Lênin. Bên cạnh đó, nhiều học viên còn chưa nhận thức được tầm quan trọng của các môn lý luận chính trị, vẫn còn coi đó là các môn học phụ, vì vậy không tập trung học tập, nghiên cứu những môn học này. Việc nắm không chắc, học không tốt các môn lý luận chính trị dẫn đến các học viên sẽ bị thiếu hụt các tri thức nền tảng nhằm phục vụ cho công tác xây dựng ý thức chính trị, lý tưởng cách mạng, vì vậy kết quả của việc giáo dục đào tạo sẽ không cao.

Thứ hai, công tác xây dựng ý thức chính trị, tuyên truyền lý tưởng cách mạng trong thời gian qua tại trường Đại học PCCC còn có lúc làm chưa được thường xuyên liên tục, đặc biệt trong những lúc nhà trường tập trung vào những công việc như: chuẩn bị sơ kết, tổng kết, chuẩn bị và tiến hành thi học kỳ, khoảng thời gian chuẩn bị về nghỉ hè, nghỉ tết, thời gian nghỉ hè, nghỉ tết xong... Đây là những khoảng thời gian mà việc xây dựng ý thức chính trị thường bị sao nhãng, hoặc chưa bắt kịp nhịp với những hoạt động học tập và rèn luyện của nhà trường. Nội dung xây dựng ý thức chính trị, tuyên truyền còn đơn giản, phương pháp tuyên truyền còn đơn điệu, nhàm chán. Có những cách thức đã được vận dụng để tăng khả năng đạt hiệu quả cao nhưng thực tế lại chưa được vận dụng tốt như: Thông qua các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, thông qua internet, việc nhân điển hình tiên tiến, nhiều gương người tốt việc tốt còn chậm được phát hiện và biểu dương... vì vậy nó cũng góp phần làm giảm hiệu quả hoạt động xây dựng ý thức, tuyên truyền lý tưởng cách mạng cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay.

Thứ ba, công tác giáo dục nhằm nâng cao ý thức chính trị cho học viên vẫn còn bộc lộ hạn chế ở chỗ coi trọng nhiều về lý luận, trong khi những kiến thức thực tế nhằm làm cho bài giảng sống động còn chậm được cập nhật. Nội dung nhiều lúc, nhiều chỗ còn chung chung thiếu thống nhất giữ nội dung và hình thức, chưa gắn với những hoạt động cụ thể của đoàn viên, học viên trong quá trình học tập và rèn luyện tại nhà trường như: nghiên cứu khoa học, ý thức tổ chức kỷ luật, sự tích cực tham gia vào các phong trào,... Chính vì vậy, nhiều khi các học viên cũng còn mơ hồ, lúng túng và bị động trong việc xác định mình cần phải làm gì, làm như thế nào để phấn đấu cho lý tưởng cách mạng, nghề nghiệp trong thời gian đang ngồi trên ghế nhà trường.

Thứ tư, Tình trạng cán bộ, giáo viên trực tiếp tham gia công tác tuyên truyền, giảng dạy lý luận chính trị còn chưa phát huy hết khả năng, sự cố gắng của mình trong công tác chuyên môn, hạn chế trong cả khâu tìm tòi, đào sâu nghiên cứu để nâng cao chất lượng bài giảng, nâng cao công tác tuyên truyền. Đó còn chưa kể tới việc, nhiều đồng chí còn hạn chế về ngoại ngữ, về khả năng nắm bắt các phương tiện giảng dạy, phương pháp tuyên truyền mới, hiện đại, hạn

chế về việc cập nhật thông tin, các phương pháp giảng dạy đơn điệu chủ yếu là thuyết trình nên chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị có nơi, có lúc còn chưa cao, chưa hấp dẫn, chưa thu hút học viên. Đội ngũ cán bộ, giáo viên tham gia công tác giảng dạy các môn lý luận chính trị hiện nay chủ yếu được tuyển dụng từ các trường đại học chuyên ngành lý luận chính trị song chưa qua quá trình đào tạo chuyên sâu về nghiệp vụ phù hợp với môi trường nhà trường của lực lượng Công an nên đã phần nào hạn chế việc nắm bắt tâm lý học viên trong nhà trường Số cán bộ giảng dạy đã qua hoạt động thực tiễn rất ít, không có cán bộ vừa tham gia hoạt động thực tiễn vừa tham gia giảng dạy.

Trên đây là một số nguyên nhân cơ bản của những tồn tại, hạn chế trong quá trình xây dựng ý thức chính trị, lý tưởng cách mạng cho học viên trường Đại học PCCC.

2.3.6. Những vấn đề đặt ra từ thực trạng công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên Đại học Phòng cháy chữa cháy

Trên cơ sở phân tích, đánh giá một cách toàn diện, khách quan về công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC trong thời gian qua cũng như thực tại. Những vấn đề đặt ra đối với học viên trường Đại học PCCC đối với công tác xây dựng, giữ vững và phát huy tốt ý thức chính trị là rất quan trọng. Vấn đề thiết thực trước tiên đó là làm thế nào để học viên biết phát huy tính tự giác, tự ý thức trong xây dựng ý thức chính trị của mình. Tình trạng học viên ít hoặc thiếu quan tâm đến việc tự tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị còn nảy sinh ở một bộ phận số ít học viên các khóa. Về bản chất, nếu bản thân mỗi học viên ngay từ khi còn đang theo học hay khi tốt nghiệp về địa phương công tác mà không tự biết thường xuyên chăm lo xây dựng ý thức, bản lĩnh chính trị cho mình thì rất dễ dẫn đến những biểu hiện, việc làm sai trái, xa rời các chuẩn mực, quy định của pháp luật, các nội quy quy chuẩn của đơn vị và địa phương. Điều đó còn là nguyên nhân tác động không nhỏ đến uy tín của cá nhân, của tổ chức mà còn của cả lực lượng nói chung.

Trong những năm gần đây, với tốc độ phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, đặc biệt là về công nghệ thông tin, nhân loại đang từng bước chuyển sang và làm chủ cuộc cách mạng công nghệ 4.0, 5.0. Đi cùng với đó là xu thế

toàn cầu hóa các mối quan hệ kinh tế, văn hóa, chính trị... Thế hệ trẻ Việt Nam nói chung, học viên trường Đại học PCCC nói riêng đã và đang đứng trước những thời cơ hết sức thuận lợi và to lớn để phát triển năng lực trí tuệ của bản thân, đó là cơ hội để thể hiện sự cống hiến tâm huyết của mình với Tổ quốc, với quê hương, với sự nghiệp đổi mới của đất nước. Song, đó cũng là một thách thức lớn đối với thế hệ trẻ Việt Nam trong đó có học viên trường Đại học PCCC. Do đó, vấn đề đặt ra là làm thế nào để giúp cho họ có đủ bản lĩnh để kháng lại những cám dỗ của của đồng tiền, của những loại hình văn hóa đồi trụy, những thông tin không rõ nguồn gốc chính thống do hiện tượng mạng xã hội gây ra. Tư tưởng, lối sống của giới trẻ hiện nay thường có biểu hiện cảm quan chính trị tức thì, thiếu sâu sát, do vậy dễ đi chệch về nội dung của vấn đề. Đây là một trong những mối quan tâm hàng đầu của các thế hệ lãnh đạo, các thầy giáo, cô giáo của trường Đại học trong thời gian qua.

Với chủ trương của Đảng trong những năm gần đây, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội XI, XII của Đảng cùng với tinh thần chỉ đạo quyết liệt của Bộ Chính trị, Bộ Công an về việc thực hiện tinh giản biên chế, tinh gọn tổ chức. Vừa qua, Bộ Công an đã thực hiện Đề án sáp nhập các đơn vị Sở Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy về Công an tỉnh, thành phố. Về mặt khách quan nhìn nhận, trong quá trình triển khai thực hiện đề án trên cũng có những ý kiến đồng tình hoặc không đồng tình ở địa phương... Do đó, cũng phần nào tác động đến tư tưởng của các đồng chí học viên đang theo học cũng như sắp tốt nghiệp ra trường. Vấn đề được quan tâm nhiều ở đây là khi ra trường sẽ được điều động công tác đi đâu, làm gì, liệu có được đến nhận công tác và làm việc đúng với chuyên môn nghề nghiệp mình đã theo học hay không; hoặc là khi sát nhập lại rồi thì những đồng chí thuộc biên chế lực lượng Cảnh sát PCCC lâu nay có còn được quan tâm, trú trọng nhiều hay không... Tất cả những điều đó cũng ít nhiều tác động đến tư tưởng, ý thức chính trị của học viên nhà trường.

Trên đây là một số nhận định mang tính khách quan, bám sát thực tiễn thể hiện cái nhìn của tác giả về một số vấn đề đã và đang đặt ra đối với trường Đại học PCCC trong công tác đào tạo, quản lý và giáo dục học viên nhằm không ngừng tập trung nghiên cứu để kịp thời đưa ra những giải pháp hữu hiệu trước

mất và lâu dài đảm bảo sự ổn định cũng như tiếp tục nâng cao về ý thức chính trị cho học viên nhà trường trong thời gian tới.

2.4. Những yêu cầu mới đang đặt ra đối với học viên Đại học Phòng cháy chữa cháy

2.4.1. Yêu cầu về chính trị

Một là, Nắm vững mục tiêu, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam.

Định hướng xã hội chủ nghĩa và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta có ý nghĩa lớn lao trên mọi phương diện, được Đảng và toàn dân hết sức quan tâm. Ngay từ Cương lĩnh chính trị đầu tiên của Đảng năm 1930 đã xác định con đường phát triển của đất nước là “độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội”. Đến nay, trong những báo cáo chính trị của Đảng cũng luôn khẳng định quyết tâm xây dựng nước Việt Nam theo con đường xã hội chủ nghĩa dựa trên nền tảng chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Con đường xã hội chủ nghĩa mà Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn là sự phát triển quá độ lên chủ nghĩa xã hội bỏ qua chế độ tư bản chủ nghĩa. Mục tiêu chung là làm thế nào để quần chúng nhân dân, học viên, sinh viên nhận thức đầy đủ quan điểm tư tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, mục tiêu, lý tưởng đó phải được biểu hiện cả trong nhận thức và hành động. Đồng nghĩa với đó còn phải nhận thức được xu hướng hiện nay của thế giới là hòa bình và hợp tác luôn song hành với nhau, ở đó vừa có sự cạnh tranh, đấu tranh quyết liệt trong bối cảnh toàn cầu hóa về kinh tế, về khoa học, công nghệ và văn hóa vừa có sự giao lưu... Các cường quốc, đế quốc đã lợi dụng tình hình này để tăng cường bóc lột các dân tộc chậm phát triển, đang phát triển, phá hoại độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Vì vậy, trước những xu thế khách quan đó, một mặt chúng ta phải chủ động, tích cực hội nhập, thực hiện đa phương hóa, đa dạng hóa trong quan hệ quốc tế, mặt khác cần phải có đầy đủ bản lĩnh, trí tuệ định ra đường lối, chính sách và giải pháp thích hợp, đúng đắn đảm bảo giữ vững độc lập tự chủ của dân tộc, tiến tới vững chắc đi lên chủ nghĩa xã hội.

Vì lí do đó, yêu cầu khách quan đặt ra đối với công tác xây dựng YTCT nói chung và xây dựng YTCT cho học viên trường Đại học PCCC nói riêng hiện nay là phải gắn chặt với xây dựng, tăng cường bản chất giai cấp công nhân cho học viên, làm cho họ thấm nhuần sâu sắc độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội là mục tiêu cao đẹp của Đảng, của dân tộc ta.

Hai là, Một trong những nét nổi bật khi nói đất nước và con người Việt Nam đó là tinh thần yêu nước, từ lâu nó đã được xem là một vẻ đẹp về giá trị truyền thống, một triết lý nhân sinh của người Việt Nam và cao hơn là “đạo lý sống” của mỗi con người đối với cộng đồng. Đó còn được coi như nền tảng của tư tưởng, có giá trị cao nhất trong thang bậc các giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc ta. Theo GS.Trần Văn Giàu: “Tinh thần yêu nước ấy vừa là tình cảm, vừa là lý trí, vừa là suy nghĩ, vừa là hành động và cao hơn là đạo Việt Nam” Trong lịch sử dân tộc ta, tinh thần yêu nước truyền thống đã đóng vai trò to lớn trên bước đường phát triển của dân tộc. Nhờ có tinh thần yêu nước đó, đã thúc đẩy nhân dân ta đoàn kết và tập hợp lại thống nhất một lòng, tự khẳng định mình trong cuộc đấu tranh một mất một còn với kẻ thù và khắc phục thiên tai khắc nghiệt. Đó là vũ khí tinh thần chủ yếu của dân tộc ta.

Năm tháng qua đi, nhưng giá trị của tinh thần yêu nước đó vẫn còn vẹn nguyên và luôn luôn được quan tâm, gìn giữ, phát triển song hành với sự phát triển của dân tộc và thời đại. Trong giai đoạn hiện nay, xây dựng tinh thần yêu nước và bản lĩnh chính trị chính là xây dựng tinh thần yêu tổ quốc xã hội chủ nghĩa Việt Nam, nâng tinh thần yêu nước truyền thống lên một tầm cao mới là dựa trên lập trường của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Có sự thống nhất giữa yêu nước với yêu chủ nghĩa xã hội, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, có sự kết hợp giữa yêu nước xã hội chủ nghĩa với tinh thần quốc tế trong sáng, chân chính. Đó là tinh thần yêu nước kiểu mới: Yêu nước dựa trên lập trường của giai cấp công nhân Việt Nam.

2.4.2. Yêu cầu về chuyên môn nghiệp vụ

Bên cạnh những yếu tố về mặt chính trị trong công tác đào tạo và xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC thì những nội dung có

vai trò quan trọng mang tính quyết định đến chất lượng của học viên trường Đại học PCCC đó chính là về mặt chuyên môn nghiệp vụ của các em ngay từ khi còn đang ngồi trên ghế giảng đường hoặc khi đã tốt nghiệp về đơn vị địa phương công tác. Để thực đạt được điều đó học viên cần phải thực hiện những yêu cầu sau:

Một là, có ý thức trách nhiệm cao với nghề nghiệp và các quy định của ngành. Với xu hướng phát triển của nền kinh tế hội nhập mở cửa ngày càng mạnh mẽ, nền kinh tế đất nước không ngừng phát triển theo hướng hiện đại. Điều đó là thời cơ thuận lợi để học viên được khẳng định mình bởi trí tuệ và sức trẻ trong thời kỳ này, nhưng đó cũng là những thách thức không hề nhỏ đòi hỏi học viên trường Đại học PCCC luôn phải chủ động trong mọi hoàn cảnh, không ngừng thi đua học tập, rèn luyện, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ. Cần xác định vững vàng tâm lý sẵn sàng nhận lệnh khi có tình huống phát sinh trong chiến đấu. Tham gia đầy đủ các kế hoạch hoạt động diễn tập, huấn luyện phương án tác chiến của cấp trên, của nhà trường và của đơn vị tổ chức với mục tiêu đạt kết quả cao nhất nhằm đáp ứng đầy đủ trong các sự việc có thể phát sinh gây ảnh hưởng xấu đến đời sống nhân dân.

Hai là, học viên phải nắm vững các quy định của Nhà nước, của Bộ Công an đối với lực lượng Công an nhân dân nói chung và đối với những người lính cảnh sát trên mặt trận chống giặc lửa nói riêng. Các văn bản pháp lý, các quy định về đảm bảo an toàn PCCC và ngăn ngừa cháy nổ là những nội dung quan trọng, là thước đo chuẩn mực cho người dân thực hiện đúng nghĩa vụ trách nhiệm của mình trước pháp luật. Đây còn là căn cứ để mỗi cán bộ làm công tác kiểm tra an toàn PCCC kết hợp với những kiến thức nghiệp vụ đã được học tập từ các khoa chuyên ngành để triển khai tốt, kịp thời, chính xác. Bên cạnh đó, những kỹ năng nghiệp vụ khi đã được nắm vững sẽ giúp cho công tác kiểm tra hiện trường, điều tra nguyên nhân vụ cháy sẽ trở nên nhanh chóng và đảm bảo tính khách quan của sự việc.

Ba là, với bề dày truyền thống hơn 40 năm qua của trường Đại học PCCC, các thế hệ học viên nhà trường luôn tự ý thức cho mình một niềm tin yêu nghề nghiệp mà họ đã chọn. Họ luôn tận tâm với nghề diệt giặc lửa, họ không quản ngại ngày đêm, sớm tối, thời tiết. Rất nhiều thế hệ học viên của nhà trường sau

khi tốt nghiệp ra trường về địa phương công tác, nắm tình hình thực tiễn đã quay trở lại trường để tiếp tục học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của mình vừa là để bồi dưỡng, hoàn thiện về năng lực trình độ của bản thân vừa có thể đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội, tình hình phát triển kinh tế, an ninh trật tự, an toàn tại địa phương.

Tiểu kết chương 2

Xác định công tác xây dựng, nâng cao ý thức chính trị là một công tác rất quan trọng. Vì vậy, trong những năm qua, trước những yêu cầu mới, thực tiễn Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường Đại học PCCC và lãnh đạo các đơn vị chức năng đã tập trung chỉ đạo, lãnh đạo thực hiện tốt công tác xây dựng, nâng cao ý thức chính trị trong toàn nhà trường mà trọng tâm là đối với khối học viên đào tạo tập trung trong nhà trường. Công tác này góp phần làm cho cán bộ, giáo viên, học viên của nhà trường luôn có lập trường chính trị, tư tưởng vững vàng, kiên định, phấn khởi, yên tâm học tập và công tác. Đã có nhiều cách làm hay, sáng tạo trong việc đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục, xây dựng và kiện toàn đội ngũ cán bộ trực tiếp đảm nhiệm công tác xây dựng, nâng cao ý thức chính trị cho học viên. Qua sự phân tích trên có thể thấy, đó là nguyên nhân trực tiếp, quan trọng góp phần tích cực cho học viên tiếp thu chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đưa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, thông tin thời sự tổng hợp đến với học viên. Nhờ triển khai và thực hiện có hiệu quả nhiều hình thức học tập và đổi mới nội dung nên ý thức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, tính tích cực chính trị xã hội của học viên trường Đại học PCCC không ngừng được củng cố và nâng cao trong thời gian qua.

Tuyệt đại đa số học viên của nhà trường có niềm tin tưởng vào Đảng, vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, quốc tế hóa hiện nay của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta. Mặc dù vậy, trong quá trình thực hiện, triển khai xây dựng, nâng cao ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC cũng còn bộc lộ hạn chế, tồn tại dẫn đến chất lượng hiệu quả công tác xây dựng, nâng cao ý thức chính trị cho học viên còn ở một mức độ nhất định, chưa có chiều sâu và chưa có những bước đột phá mới.

Chương 3

MỘT SỐ GIẢI PHÁP CƠ BẢN NHẪM XÂY DỰNG Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY THỜI GIAN TỚI

3.1. Một số giải pháp cơ bản nhằm xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy

3.1.1. Đổi mới công tác quản lý

Một là, Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường cần tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo đẩy mạnh thực hiện đổi mới công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên nhà trường. Cấp ủy các đơn vị khoa, phòng, bộ môn, trực tiếp là Đảng ủy phòng Quản lý học viên và các chi bộ học viên cần tiếp tục quán triệt, nhận thức sâu sắc về vị trí, tầm quan trọng và yêu cầu cấp thiết của công tác xây dựng ý thức chính trị trong tình hình hiện nay. Phòng Công tác Đảng, công tác chính trị và công tác quần chúng cần bám sát chương trình, đánh giá tình hình, chủ động tham mưu, đề xuất chủ trương, biện pháp đổi mới công tác xây dựng ý thức chính trị; kịp thời phát hiện những khó khăn, vướng mắc để đề xuất giải pháp khắc phục. Các đơn vị trong nhà trường cần coi trọng đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá kết quả, rút kinh nghiệm, chỉ đạo điềm, nhân rộng điển hình tiên tiến; khắc phục mọi biểu hiện thiếu trách nhiệm, coi nhẹ kiểm tra, đánh giá kết quả hoặc chạy theo thành tích, báo cáo không kịp thời, thiếu trung thực kể cả cán bộ lẫn học viên.

Hai là, tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, toàn diện, đồng bộ nội dung, chương trình, hình thức, phương pháp xây dựng ý thức chính trị. Thực tiễn ý thức về công tác chính trị của học viên ngày càng nâng cao; thông tin về đời sống xã hội tác động nhiều chiều đến tư tưởng, tình cảm của học viên, v.v. Để nâng cao chất lượng công tác xây dựng ý thức chính trị, các đơn vị chức năng trong nhà trường cần tập trung rà soát, điều chỉnh, xây dựng chương trình, nội dung giáo dục ý thức chính trị phù hợp với thực tiễn của học viên nhà trường. Ngoài những nội

dung cơ bản, trọng tâm, cần xác định linh hoạt các nội dung xây dựng ý thức chính trị cho học viên, nhất là những vấn đề chính trị nóng hổi, dư luận xã hội đang quan tâm, tác động mạnh mẽ, trực tiếp đến học viên. Coi trọng xây dựng ý thức chính trị về mục tiêu, lý tưởng chiến đấu, truyền thống vẻ vang của dân tộc, của cơ quan và đơn vị, về niềm tin, lòng yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, tinh thần đoàn kết, tình đồng chí, đồng đội, ý thức bảo vệ danh dự của quân nhân, uy tín của Ngành, kết hợp giữa “xây” và “chống”, tạo nhân tố tích cực, đẩy lùi tiêu cực, v.v.

Tích cực đổi mới các hình thức giáo dục chủ yếu, đảm bảo phong phú, sáng tạo, thu hút người nghe; gắn học tập chính trị với đẩy mạnh công tác tuyên truyền, thông báo chính trị - thời sự, sinh hoạt tư tưởng cho học viên, tăng cường đối thoại dân chủ và hoạt động văn hóa - văn nghệ, v.v. Đồng thời, kết hợp linh hoạt các phương pháp truyền thống với hiện đại; giữa truyền thụ kiến thức với trao đổi kinh nghiệm; giữa xây dựng ý thức chính trị và tự ý thức chính trị; lấy việc phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học viên làm trung tâm; tăng tính định hướng tư tưởng, hướng dẫn hành động cho người học. Các đơn vị chức năng cần tích cực triển khai và quản lý chặt chẽ việc áp dụng công nghệ thông tin trong công tác xây dựng ý thức chính trị; nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động xây dựng ý thức chính trị thường xuyên; tích cực, chủ động bám sát đơn vị, dự báo và định hướng tình hình tư tưởng của học viên. Xây dựng môi trường lành mạnh, bầu không khí dân chủ, cởi mở, động viên tinh thần hăng say, thi đua học tập, rèn luyện của các lớp học viên. Thông qua hoạt động, tiến hành rà soát, xây dựng, nhân rộng những mô hình mới, cách làm sáng tạo, hiệu quả trong công tác xây dựng ý thức chính trị, góp phần bổ sung, phát triển những giải pháp mới, phù hợp với sự vận động của thực tiễn nghề nghiệp.

Ba là, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ trực tiếp làm công tác xây dựng ý thức chính trị trong nhà trường. Quan tâm lựa chọn, chăm lo bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác xây dựng ý thức chính trị một cách toàn diện, cả về bản lĩnh chính trị, phẩm chất, năng lực và kinh nghiệm; năng động, sáng tạo, tâm huyết, trách nhiệm với công việc, với cán bộ, học viên, xứng đáng với

vai trò chủ thể của công tác xây dựng ý thức chính trị của nhà trường. Đồng thời, rà soát đội ngũ giảng viên làm công tác giảng dạy các môn chính trị bảo đảm đủ về số lượng, có chất lượng ngày càng cao; kết hợp chặt chẽ giữa đào tạo, bồi dưỡng trong nhà trường với bồi dưỡng thường xuyên tại đơn vị; thực hiện nghiêm chế độ bồi dưỡng, tập huấn ở các cấp để nâng cao trình độ kiến thức, kỹ năng công tác xây dựng ý thức chính trị cho cán bộ. Việc bồi dưỡng giảng viên giảng dạy lý luận chính trị phải được tiến hành thường xuyên, thông qua công tác kiểm tra, dự giờ, hội thi, hội giảng, bình giảng, cử đi bồi dưỡng nâng cao trình độ. Cùng với đó, yêu cầu mỗi đồng chí làm công tác xây dựng ý thức chính trị phải luôn tu dưỡng, rèn luyện về phẩm chất, đạo đức, lối sống, không ngừng hoàn thiện về nhân cách để làm gương cho học viên noi theo; thực sự tâm huyết, đề cao trách nhiệm, đầu tư thời gian, công sức để nghiên cứu, tìm tòi, đổi mới sáng tạo, nâng cao trình độ kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ, khả năng sử dụng công nghệ thông tin; gần gũi, nắm chắc diễn biến tư tưởng của học viên; nâng cao năng lực vận dụng kiến thức vào giải quyết các vấn đề nảy sinh về tư tưởng, ý thức chính trị ở học viên.

Bốn là, kết hợp chặt chẽ công tác xây dựng ý thức chính trị với nhiệm vụ đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ nhà trường và học viên. Công tác xây dựng ý thức chính trị trong toàn trường phải kết hợp chặt chẽ, lồng ghép với nhiệm vụ đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch. Để làm được điều đó, các đơn vị trong nhà trường cần nghiên cứu, sắp xếp để giảng viên trực tiếp giảng dạy chính trị đồng thời là thành viên nòng cốt của công tác chính trị nói chung để kịp thời cung cấp cho học viên những thông tin về âm mưu, thủ đoạn, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Qua đó, giúp học viên nâng cao ý thức cảnh giác cách mạng, chủ động, nhạy bén, kiên quyết đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, văn hóa; giữ vững bản lĩnh, không bị kích động, dao động. Đồng thời, ngăn chặn có hiệu quả những tác động tiêu cực của đời sống xã hội; những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính

trị, đạo đức, lối sống,... bảo đảm trong mọi hoàn cảnh Công an nhân dân luôn là lực lượng tích cực chiến đấu và là lực lượng tuyệt đối trung thành, tin cậy của Đảng, Nhà nước và nhân dân.

Năm là, phát huy sức mạnh tổng hợp trong công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên nhà trường. Các đơn vị chức năng và cán bộ, giáo viên phải luôn đặt công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trong tổng thể mối quan hệ với các mặt công tác khác, bảo đảm có sự phối hợp chặt chẽ, hiệu quả cao trong tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc học viên thực hiện. Việc nâng cao công tác xây dựng ý thức chính trị phải gắn với đổi mới, nâng cao chất lượng học tập, rèn luyện, chấp hành kỷ luật và các quy định về Điều lệnh Công an nhân dân. Công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên phải có sự kết hợp trên dưới cùng quan tâm, cùng làm; phối hợp giữa Đảng ủy, Ban Giám hiệu với các đơn vị chức năng cũng như với chính quyền sở tại và gia đình học viên bảo đảm sự thống nhất, chặt chẽ, thiết thực, hiệu quả.

3.1.2. Tăng cường xây dựng ý thức chính trị từ hoạt động thực tế chính trị - xã hội

Nghiên cứu, hoạt động thực tế chính trị - xã hội của học viên các khóa, lớp trong trường Đại học PCCC nói riêng, đối với các trường Công an nhân dân nói chung là hoạt động bắt buộc và được tính điểm như một phần học trong chương trình đào tạo. Điều này thể hiện rõ trong Công văn số 1664/X11 (X14), ngày 18/3/2009 của Tổng cục Xây dựng lực lượng CAND về việc hướng dẫn các trường CAND tổ chức hoạt động thực tế của học viên; Căn cứ Hướng dẫn số 6777/HD-X11, ngày 30/6/2014 của Tổng cục xây dựng lực lượng CAND về việc tổ chức hoạt động thực tế của học viên các học viện, trường đại học, cao đẳng và trung cấp CAND sau khi học xong chương trình đại cương. Hàng năm, trường Đại học PCCC đã xây dựng chương trình, kế hoạch đưa học viên đi nghiên cứu, tìm hiểu thực tế tình hình công tác chính trị - xã hội ở nhiều địa phương khác nhau với tình thân 3 cùng (Cùng ăn, cùng ở, cùng làm), qua đó giúp học viên có thêm kiến thức thực tiễn, vận dụng được các lý luận đã học vào thực tế, tích lũy

kinh nghiệm gắn lý luận với thực tiễn, góp phần nâng cao chất lượng học tập và rèn luyện của học viên. Nội dung đi thực tế tập trung tìm hiểu, nghiên cứu về tình hình kinh tế, chính trị, xã hội của một số địa phương, tham quan mô hình sản xuất kinh doanh, phát triển du lịch, tham quan các di tích lịch sử, địa danh nổi tiếng, giúp đỡ bà con nhân dân lao động sản xuất, thăm hỏi đồng viên tinh thần những gia đình chính sách, gia đình có công với cách mạng, những trẻ nhỏ, người già neo đơn không nơi nương tựa... Trong thời gian đi nghiên cứu thực tế chính trị - xã hội tại các địa phương, học viên còn được nghe báo cáo chi tiết về tình hình phát triển kinh tế - xã hội; trao đổi, thảo luận, thăm quan, tìm hiểu truyền thống lịch sử, tình hình phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, ... của địa phương đó.

Kiến thức từ đợt đi thực tế chính trị - xã hội đã giúp cho học viên hiểu rõ hơn những nội dung đã học trong chương trình. Sau khi kết thúc thời gian đi thực tế học viên đều phải viết bài thu hoạch của mình nộp lại cho nhà trường. Kết quả đánh giá sẽ được thực hiện nghiêm túc trên cơ sở khách quan của các đơn vị chuyên môn.

Tuy nhiên, việc tổ chức đi thực tế chính trị - xã hội cho học viên cũng gặp phải một số khó khăn, hạn chế trong quá trình thực hiện, nhận thức của một số học viên về việc đi thực tế chưa thật sự đầy đủ, chưa tạo được mối quan hệ chặt chẽ với địa phương, còn xem nhẹ việc viết bài thu hoạch, bài viết còn mang tính hình thức, thiếu sự đầu tư.

Từ thực tế nói trên, nhà trường đã có những giải pháp cụ thể để khắc phục những hạn chế, đồng thời nâng cao chất lượng thực tế chính trị - xã hội của học viên trong thời gian tới như:

Thứ nhất, cần tăng cường sự phối hợp giữa phòng Quản lý giáo dục học viên với các đơn vị nhất là phối hợp với Đoàn Thanh niên trong công tác quản lý học viên khi đi thực tế chính trị - xã hội.

Đây là công tác quan trọng để đảm bảo việc học viên giữ vững và phát huy tốt nhất ý thức chính trị của mình với lãnh đạo và nhân dân địa phương. Vấn

đề quan trọng nhất đó là bảo đảm chặt chẽ quân số học viên tại địa phương mình tham gia thực tế, vấn đề này do phòng Quản lý đào tạo, giáo viên chủ nhiệm, cũng như các trưởng, phó đoàn phụ trách. Phòng Quản lý đào tạo, giáo viên chủ nhiệm triển khai kế hoạch nghiên cứu thực tế, giảng viên hướng dẫn chuẩn bị nội dung, hướng dẫn định hướng cho học viên nội dung đề cương để viết bài thu hoạch sau chuyến đi nghiên cứu thực tế.

Thứ hai, nâng cao nhận thức của học viên đối với việc đi nghiên cứu thực tế chính trị - xã hội và viết bài thu hoạch

Khi đơn vị chức năng và giáo viên hướng dẫn hình thức viết bài thu hoạch cũng như kế hoạch chuyến đi thực tế đến các khóa, lớp, cần nhấn mạnh mục đích của việc đi thực tế là nhằm gắn lý luận với thực tiễn, vận dụng những kiến thức thực tế mà học viên tiếp nhận được trong chuyến đi thực tế vào công tác chuyên môn để học viên nhận thức được tầm quan trọng của việc đi thực tế chính trị – xã hội mà có sự chuẩn bị, trau chuốt, đầu tư cho chuyến đi thực tế và bài thu hoạch.

Thứ ba, mở rộng các chủ đề, hoạt động thực tế tại địa phương

Điều này đòi hỏi các đơn vị giáo dục và Đoàn Thanh niên cần phối hợp chặt chẽ để xây dựng kế hoạch, chủ đề phù hợp, nội dung sát với học viên và địa phương nơi học viên đến thực tế.

Thứ tư, đối với địa phương nơi nhà trường dự kiến đưa học viên đến thực hiện công tác thực tế chính trị - xã hội, phải cử từ 01 đến 03 đồng chí là lãnh đạo, giảng viên hướng dẫn giàu kinh nghiệm đến tiền trạm để nắm bắt trước tình hình, đặc điểm của địa phương. Phải có sự liên hệ chặt chẽ, trao đổi giữa các thành viên trong Ban chỉ đạo đoàn, giáo viên chủ nhiệm về lịch trình, kế hoạch giao nhận học viên giữa nhà trường và địa phương. Điều đó sẽ góp phần nâng cao sự hiểu biết cũng như tránh được những sai sót tới mức thấp nhất cho học viên.

Thứ năm, dự trù kinh phí cho hoạt động nghiên cứu thực tế chính trị - xã hội cần có sự quan tâm sâu sát hơn, nhất là cần có sự vào cuộc và bám sát của lãnh đạo phòng Hậu cần ngay từ khi mới bắt đầu xây dựng kế hoạch. Cần có sự trao đổi thống nhất về công tác chi tiêu, dự trù tài chính đảm bảo minh bạch, tiết

kiệm và hiệu quả.

Thứ sáu, cần lựa chọn địa điểm đi thực tế chính trị - xã hội phù hợp với đối tượng học viên nhà trường, tạo điều kiện thuận lợi cho học viên dễ dàng tiếp nhận những kiến thức thực tế thu thập tại các địa phương, đặc biệt việc lựa chọn địa điểm đi nghiên cứu phù hợp với đối tượng học viên sẽ giúp cho học viên hoàn thành tốt nhiệm vụ và có kết quả bài thu hoạch có chất lượng hơn.

Các giải pháp nêu trên cần được triển khai một cách đồng bộ, đảm bảo giữ nghiêm vai trò lãnh đạo, chỉ đạo toàn diện của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường. Ban chỉ đạo nói chung, các thành viên trong ban chỉ đạo nói riêng sẽ luôn là sợi dây báo cáo và cung cấp thông tin thường xuyên về tình hình học viên tham gia công tác thực tế chính trị - xã hội tại địa phương hàng ngày với Ban Giám hiệu nhà trường với địa phương.

3.1.3. Đổi mới nội dung, phương thức giảng dạy các môn lý luận chính trị cho lực lượng Công an nói chung và Phòng cháy chữa cháy nói riêng

Thực chất của việc đổi mới nội dung, chương trình, hình thức và phương pháp xây dựng ý thức chính trị là nhằm nâng cao nhận thức của học viên về chính trị, sự am hiểu về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, sự nhìn nhận đánh giá một cách khách quan, khoa học những vấn đề mới nảy sinh trong xã hội và trên thế giới. Qua kết quả khảo sát, kiểm tra nhận thức và thăm dò ý kiến của học viên cho thấy, nhà trường cần có những giải pháp tích cực, hiệu quả hơn để công tác giảng dạy các môn lý luận chính trị có những đổi mới phù hợp và đạt kết quả cao nhất góp phần nâng cao ý thức chính trị cho học viên.

**** Đổi mới nội dung giáo dục***

Trong tình hình hiện nay, nội dung giáo dục lý luận chính trị cho học viên cần phải được không ngừng đổi mới cho sát hợp hơn với mục tiêu đào tạo và yêu cầu của thực tiễn. Tình hình khu vực và trên thế giới hiện nay đang có điểm nổi bật đó là phát triển rất phức tạp; thành tựu của nhân dân ta với hơn 30 năm đổi mới là rất to lớn nhưng cũng đã và đang có nhiều biến động không hề nhỏ; đi đôi

với đó là sự phát triển mạnh mẽ của khoa học và công nghệ đã làm thay đổi nhiều lĩnh vực, kể cả tư duy của con người; yêu cầu của nhiệm vụ cách mạng, của nhiệm vụ đào tạo học viên; yêu cầu của cuộc đấu tranh tư tưởng lý luận... Đặc biệt, học viên trường Đại học PCCC có đặc thù là được đào tạo trong môi trường nhà trường của lực lượng vũ trang nên đòi hỏi nội dung giáo dục lý luận chính trị càng phải được quan tâm và tập trung một số vấn đề sau:

Một là, nội dung các môn học phải được thực hiện đầy đủ những bộ phận tri thức vốn có của nó, tránh lấp ghép, cắt bỏ một cách tùy tiện. Những môn học lý luận chính trị của chủ nghĩa Mác - Lênin hoàn toàn được xây dựng trên cơ sở kế thừa tất cả những thành tựu tư tưởng của nhân loại. Giá trị khoa học và cách mạng của ba bộ phận cấu thành chủ nghĩa Mác - Lênin là sự thật không ai có thể phủ nhận. Trước sự thay đổi của thời cuộc thì có một vài luận điểm nào đó không thể không lạc hậu cũng là điều đương nhiên và không thể tránh khỏi.

Nhưng rõ ràng, nếu không đảm bảo được những nội dung tri thức vốn có của nó, nếu tùy hứng thêm, bớt thì tri thức khoa học rất có thể trở thành phản khoa học, tư duy tiến bộ rất có thể trở thành tư duy lạc hậu, lỗi thời. Do đó, đảm bảo đầy đủ nội dung vốn có của các môn lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là một yêu cầu cấp bách.

Hai là, giảng dạy lý luận chính trị không nên dừng lại ở các nguyên lý, quan điểm cơ bản mà phải coi trọng lịch sử vấn đề, tức là nên cung cấp cho học viên từ những nguồn gốc của các tư tưởng, nội dung lý luận. Để có thể phát huy tốt nhất mối quan hệ giữa các môn lý luận chính trị với các môn chuyên ngành trong trường Đại học PCCC thì việc nên làm đó là đặt nội dung các môn học trong mối quan hệ hữu cơ để học viên có thể vận dụng linh hoạt giữa lý luận và thực tiễn môn học nghiệp vụ của mình. Đặc biệt, phải chú trọng giải đáp những vấn đề mới về lý luận, thực tiễn của thế giới đương đại, làm sáng tỏ sự vận dụng sáng tạo, bổ sung phát triển lý luận của Đảng sau hơn 30 năm đổi mới. Phải khai thác các kết quả nghiên cứu khoa học, đưa vào giảng dạy những quan điểm của lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh những nội dung mới của cách mạng

xã hội chủ nghĩa, đạo đức mới trong cơ chế thị trường, định hướng đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ sự trong sáng và góp phần phát triển lý luận Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng. Hoàn toàn không nên cắt bỏ phần lịch sử Triết học, lịch sử tư tưởng xã hội chủ nghĩa vì đây là những tiền đề lý luận rất quan trọng, nền tảng của Triết học Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh.

Ba là, nội dung giảng dạy lý luận chính trị cho học viên cần tăng cường thêm số lượng các chuyên đề, chẳng hạn những chuyên đề về con người, Tổ quốc Việt Nam, tình yêu và lòng trung thành với Tổ quốc, với dân tộc, với Đảng, với chế độ xã hội chủ nghĩa. Ngoài ra một số chuyên đề khác cũng cần được đưa vào như lý luận về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở nước ta hiện nay, toàn cầu hóa, sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định đến thắng lợi của cách mạng Việt Nam... Các chuyên đề này sẽ giúp học viên gắn lý luận với thực tiễn, hiểu biết cặn kẽ về con đường cách mạng của đất nước, căn nguyên sâu xa, cơ sở lý luận của những chủ trương kinh tế, xã hội mà nhà nước đang thực hiện.

Ở những chuyên đề này cần có sự gắn kết chặt chẽ giữa nội dung giáo dục lý luận chính trị và nội dung tinh thần, tình cảm nhằm tạo nên nền tảng tư tưởng vững chắc cả trong nhận thức và tình cảm, lý trí và xúc cảm của học viên. Có như vậy mới giải quyết những vấn đề khác của thực tiễn đặt ra và đáp ứng được yêu cầu trang bị kiến thức toàn diện, xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC.

** Về đổi mới phương thức giảng dạy*

Đổi mới phương thức giáo dục đại học nói chung, đổi mới phương thức giảng dạy các môn lý luận chính trị nói riêng là một yêu cầu cơ bản và cấp bách hiện nay. Để không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục các môn lý luận chính trị nhằm mục đích giúp cho học viên tiếp thu bài giảng tốt hơn, phát huy cao độ tính tích cực, chủ động sáng tạo của học viên trong việc chiếm lĩnh tri thức, trong đó khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi để phát triển tư duy

độc lập, tự chủ của người học, biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo thì lý luận phải gắn với thực tiễn, kết hợp giảng dạy với nghiên cứu khoa học. Đổi mới phương thức giáo dục ý thức chính trị cần phản gắn chặt với đổi mới nội dung, hình thức, cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ cho giáo dục. Do đó, để đáp ứng yêu cầu đào tạo của nhà trường, cần đổi mới phương thức giảng dạy các môn lý luận chính trị theo hướng cơ bản sau:

Một là, cần sử dụng linh hoạt nhiều phương pháp giảng dạy trong một giờ học. Hiện nay, giảng dạy lý luận chính trị ở trường Đại học PCCC chủ yếu là sử dụng phương pháp thuyết trình. Đây là phương pháp có nhiều ưu điểm như đảm bảo được tính hệ thống trong chuyển tải các kiến thức của bài giảng cho học viên, lượng kiến thức cung cấp cho học viên được nhiều hơn, song nhược điểm của nó là dễ làm cho học viên thụ động, không phát huy được tính tích cực, độc lập, sáng tạo trong quá trình học tập, vì vậy chưa đáp ứng được yêu cầu giáo dục đào tạo của nhà trường.

Tình hình và nhiệm vụ mới đòi hỏi phải đổi mới phương thức giảng dạy theo hướng kết hợp nhiều phương pháp.

Chẳng hạn trong một tiết học, buổi học, giảng viên hoàn toàn có thể kết hợp phương pháp thuyết trình, phương pháp nêu vấn đề, phương pháp đối thoại, kể cả sử dụng phương tiện hiện đại để hỗ trợ. Thực hiện được như vậy vừa đảm bảo được tính hệ thống trong chuyển tải kiến thức (thuyết trình), vừa làm cho không khí buổi học sinh động, sôi nổi thu hút được sự chú ý của học viên, cũng như nhu cầu tìm kiếm, chiếm lĩnh tri thức của họ (nêu vấn đề), vừa tạo được sự giao lưu giữa giảng viên và học viên, qua đó giảng viên kiểm tra được trình độ hiểu biết, khả năng tư duy, quan điểm, lập trường của học viên để có hướng tác động phù hợp. Trong thực tế giảng dạy, những buổi học được tổ chức với nhiều phương pháp như vậy tạo sự hứng thú cho hầu hết học viên, lôi cuốn họ vào những vấn đề lý luận, chính trị, hướng dẫn họ cách tư duy, cách nhận định, cách đánh giá... và có tác dụng rất tốt trong xây dựng ý thức chính trị cho học viên.

Hai là, tăng cường thảo luận nhóm trong hoạt động học tập của học viên.

Thảo luận nhóm là hình thức trao đổi thông tin, thống nhất quan điểm trên tinh thần làm việc của một nhóm người gồm nhiều cá nhân hoạt động. Mục tiêu của giáo dục hiện đại là lấy người học làm trung tâm nên cùng với những hình thức khác, thảo luận nhóm cũng có một vai trò không nhỏ, hình thức này vừa khai thác được những tri thức sâu sắc của mỗi học viên, vừa giúp học viên tiếp nhận tri thức một cách tự giác và dễ dàng thông qua trao đổi.

Chia nhóm thảo luận thích hợp với học viên trong điều kiện hiện tại vì thường các lớp học khá đông. Nếu giảng viên chủ động phân công cho mỗi nhóm một chủ đề nhất định và có đánh giá chu đáo sẽ đem lại tác dụng rất tích cực. Trong thảo luận nhóm, sẽ có rất nhiều vấn đề cụ thể được phân tích, trao đổi giúp học viên phát huy tính sáng tạo, kích thích những ý tưởng mới của họ, mặt khác, học viên sẽ nhận thức các nội dung tri thức một cách đầy đủ, sâu sắc.

Ba là, đổi mới hình thức thi, kiểm tra các môn lý luận chính trị. Hình thức thi, kiểm tra các môn lý luận chính trị cho học viên nên đổi mới theo hướng trắc nghiệm tổng hợp. Đây là hình thức thi, kiểm tra yêu cầu học viên phải hiểu bài để suy luận, lựa chọn các phương án đúng và xếp đặt vào những vị trí thích hợp; yêu cầu học viên phải biết vận dụng kiến thức đã học để phân tích, lý giải những vấn đề lý luận – thực tiễn. Đề thi, kiểm tra trắc nghiệm có nhiều câu hỏi, nội dung trải đều toàn bộ môn học nên khi làm bài học viên phải tư duy nhanh để lựa chọn phương án trả lời. Đề thi trắc nghiệm, tổng hợp đánh giá học viên một cách toàn diện và phù hợp với lối tư duy sáng tạo, suy luận logic của học viên. Để đạt được mục đích này, khi ra đề thi, kiểm tra, các giảng viên cần thảo luận kỹ về nội dung, hình thức các câu trắc nghiệm, tránh những sơ xuất không đáng có.

3.1.4. Rèn luyện kỹ năng và phát huy tính tự giác trong học tập các môn lý luận chính trị cho học viên

Thứ nhất, rèn luyện kỹ năng học tập trên lớp

Trước hết là rèn luyện kỹ năng nghe giảng: Để nắm vững được nội dung bài giảng, đặc biệt đối với các môn lý luận chính trị chủ yếu là lý thuyết, cần rèn luyện cho học viên biết cách để ghi nhớ những kiến thức đã được nghe. Đòi hỏi

học viên tập trung chú ý nghe giảng, không được phân tán tư tưởng khi nghe giảng, nếu cảm thấy giảng viên nói quá nhanh, quá trừu tượng, khó hiểu, không nắm bắt được nội dung, học viên cần mạnh dạn hỏi lại giảng viên và đề nghị giảng viên giảng chậm lại để thật sự nắm được kiến thức.

Khi nghe giảng, học viên phải hình thành chuỗi ghi nhớ, liên kết những thông tin mới mà mình nghe được với những thông tin cũ lại với nhau. Như vậy, có thể khiến học viên ghi nhớ vững chắc những nội dung được học, qua đó giúp việc học tập trên lớp của học viên đạt hiệu quả cao, nắm bắt được nội dung bài giảng sâu sắc, để đạt được điều này học viên phải hiểu rõ mục đích học tập và nhu cầu tìm kiếm tri thức của mình.

Hai là rèn luyện kỹ năng đối thoại cũng là rất cần thiết đối với học viên. Với phương pháp giảng dạy lấy người học làm trung tâm, giảng viên sẽ đặt ra những câu hỏi xoay quanh bài học hoặc nêu vấn đề trao đổi với học viên để họ phải tư duy, cuốn hút vào bài học, tăng tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học viên trong hoạt động giảng dạy và học tập. Để đạt được mục đích này, học viên cần phải đọc tài liệu và chuẩn bị bài trước khi đến lớp, cần đọc những tài liệu có liên quan, chuẩn bị bài theo hướng dẫn của giảng viên, chủ động nắm bắt kiến thức, điều này sẽ giúp cho họ tự tin, chủ động trong đối thoại. Trong việc nêu vấn đề, có những vấn đề học viên tự giải quyết được, nhưng cũng có những vấn đề trao đổi, tranh luận trong nhóm, hoặc trong lớp. Đây cũng là dịp để các em thể hiện nhận thức của mình trước tập thể lớp. Thể hiện kết quả tìm kiếm, nắm bắt kiến thức của mình.

Ba là rèn luyện kỹ năng ghi chép cho học viên bởi lẽ, đặc thù của những môn học lý luận chính trị là những môn học khoa học xã hội, đồng thời, thời lượng trên lớp lại ngắn nên giảng viên không thể đọc cho học viên chép hết được những điều mình nói, nên các em phải chú ý nghe giảng và chắt lọc các nội dung chính để ghi. Sau đó, ngoài giờ phải đọc thêm giáo trình để minh họa cho những ý chính đó.

Thứ hai, rèn luyện kỹ năng tự đọc tài liệu cho học viên

Học viên cần khắc phục tình trạng đọc tài liệu hoàn toàn không có mục đích, chỉ dựa vào hứng thú, hoặc đối phó với những câu hỏi của giảng viên, hoặc

với thi kiểm tra. Như vậy kiến thức sẽ nhanh bị quên, vì vậy để nắm được nội dung của tài liệu, học viên nên đọc theo cách sau:

- Đọc lướt qua xem nội dung tài liệu nói gì. Sau đó, đọc kỹ và chi tiết nội dung mình cần nhớ.
- Vạch ra các ý chính trong nội dung mình vừa đọc và viết ra giấy những ý chính đó dưới dạng sơ đồ hóa.
- Tiếp tục đọc những nội dung để minh họa cho ý lớn đó.

Thứ ba nâng cao ý thức tự giác trong học tập của học viên: Quá trình dạy học và tự học là một quá trình biện chứng. Bên cạnh vai trò quan trọng của người thầy thì việc tự giác rèn luyện học tập của học viên là yếu tố quyết định chất lượng học tập. Vấn đề nâng cao ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC chỉ có kết quả khi được chuyển hóa thành sự tự ý thức, tự thấm thấu những tri thức của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào trong mỗi học viên. Do vậy, học viên trường Đại học PCCC cần thực hiện một số biện pháp chủ yếu như:

Một là, bản thân mỗi học viên phải thấy được ý nghĩa về mặt nhận thức từ những môn lý luận chính trị trong cuộc sống thông qua hoạt động giảng dạy của giảng viên. Do đó, yêu cầu người giảng viên cần làm rõ được tính khoa học, cách mạng ở các nguyên lý, quy luật trong các môn học này. Đồng thời trong quá trình giảng dạy lý thuyết phải gắn với thực tiễn, lấy lý thuyết giải thích các vấn đề thực tiễn. Ngoài ra, cần tạo điều kiện cho học viên đi tham quan thực tế, hoạt động thực tế từ đó tạo cho các em niềm say mê, yêu thích môn học.

Hai là, xây dựng ý thức chính trị bằng cách động viên, thuyết phục để mỗi học viên hiểu rõ rằng trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường hiện nay, mỗi học viên phải khẳng định mình bằng trí tuệ, tài đức chứ không thể dựa vào bất kỳ một sự may rủi nào. Là một thành viên trong xã hội, họ phải tự ý thức được trách nhiệm của mình đối với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội của đất nước. Do đó họ sẽ tự học, tự thu nạp những tri thức mà thầy cô truyền giảng để nâng cao ý thức chính trị cho mình và đây chính là thể hiện lòng yêu nước, là con đường duy nhất để họ rèn đức, luyện tài trong môi trường giáo dục đại học.

Ba là, do tính đặc thù của học viên trường Đại học PCCC, khi tốt nghiệp ra trường họ trở thành những cán bộ, sỹ quan Công an nhân dân, là những người gần gũi nhất với nhân dân, luôn sẵn sàng chiến đấu, hy sinh thân mình để bảo vệ cuộc sống an toàn, bình yên cho nhân dân, nên hơn ai hết họ phải là những người dũng cảm, gan dạ, mưu trí, tự tin, là những tấm gương sáng về đạo đức, lối sống. Việc tích cực học tập các môn lý luận chính trị giúp họ có định hướng đúng đắn trong tương lai.

Bốn là, cần có một cơ chế kiểm tra đánh giá đúng đắn với những học viên học tập tốt đối với các môn lý luận chính trị để học viên tăng cường tinh thần tự học, phát triển tư duy sáng tạo chứ không phải chỉ dừng lại ở mức độ học thuộc lòng. Đồng thời cũng cần đề ra quy định khen thưởng, kỷ luật nghiêm minh và dân chủ trong toàn trường nói chung và riêng đối với các môn lý luận chính trị để học viên có động lực trong học tập.

Năm là, đối với học viên trường Đại học PCCC luôn có những nét đặc điểm mang bản sắc riêng vì tính chất nghề nghiệp cũng là một yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến việc duy trì tốt phẩm chất đạo đức, ý thức chính trị ngay cả khi còn trên ghế nhà trường cũng như khi đã tốt nghiệp. Do đó, học viên phải luôn bám sát các quy định của Bộ Công an, của Cục công tác chính trị để có sự vận dụng đúng đắn vào thực tiễn công tác học tập, rèn luyện và trong chiến đấu

Tóm lại, việc phát huy tính tích cực, tự giác cho học viên có một vai trò hết sức quan trọng trong việc phát triển ý thức chính trị cho học viên. Bởi vì chỉ có thể thấm nhuần chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh...khi bản thân mỗi học viên phải tự ý thức được việc học tập và nghiên cứu của mình.

3.2. Trên cơ sở các giải pháp trên, tác giả đưa ra kiến nghị để công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đạt hiệu quả cao nhất

3.2.1. Đối với Bộ Công an

Do hiện nay chưa có văn bản chính thức nào quy định về việc phải xây dựng, giáo dục, nâng cao ý thức chính trị cho học viên Công an trong tình hình mới nên tác giả kiến nghị Bộ Công an cần nghiên cứu và sớm ban hành văn bản quy định cụ thể, rõ ràng về việc xây dựng, giáo dục, nâng cao ý thức chính trị

cho học viên đào tạo trong các học viện, trường Công an nhân dân.

3.2.2. Đối với Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy

3.2.2.1. Ban Giám hiệu

Ban Giám hiệu Trường Đại học PCCC cần quan tâm sâu sát hơn nữa đến vấn đề xây dựng, giáo dục, nâng cao ý thức chính trị cho học viên, đặc biệt là học viên hệ chính quy. Cần phân tích, đánh giá đúng thực trạng công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên của trường để có thể áp dụng các biện pháp giáo dục phù hợp nhất nhằm nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng cho học viên nhà trường.

Cần thường xuyên lãnh đạo thực hiện việc bồi dưỡng nâng cao năng lực, nghiệp vụ cho giáo viên, cán bộ làm công tác giáo dục chính trị tư tưởng, quản lý học viên của nhà trường. Đây là nhiệm vụ thường xuyên và liên tục. Phương thức thực hiện bồi dưỡng chủ yếu là học tập nâng cao trình độ. Đồng thời nêu cao tinh thần tự học, kết hợp bồi dưỡng theo định kỳ, cập nhật những thông tin tri thức mới về chính trị tư tưởng cho GV, CB làm công tác giáo dục chính trị tư tưởng, quản lý học viên.

Nhà trường cần chủ động phối hợp với các học viện, trường Công an nhân dân để trao đổi, đúc rút kinh nghiệm trong công tác giáo dục, xây dựng YTCT cho học viên trong tình hình mới hiện nay.

3.2.2.2. Phòng Công tác Đảng, công tác chính trị và công tác quần chúng

Phối hợp với các đơn vị chức năng trong việc xây dựng kế hoạch, nội dung giáo dục, nâng cao YTCT cho học viên phù hợp với đặc thù của lực lượng, đảm bảo nhận thức đúng đắn cho học viên đang học tập tại trường và khi tốt nghiệp ra trường luôn có tư tưởng kiên định, sẵn sàng chiến đấu, sẵn sàng hy sinh vì sự bình yên và an toàn của quần chúng nhân dân.

Phân công cán bộ đảm nhiệm công tác giáo dục chính trị tư tưởng, công tác xây dựng ý thức chính trị có đủ phẩm chất, năng lực, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và kinh nghiệm trong công tác giáo dục chính trị.

Thường xuyên thực hiện tốt công tác tham mưu cho lãnh đạo nhà trường trong việc giúp cán bộ, giáo viên và học viên luôn có ý thức chính trị tốt và có nhận thức đúng đắn nhất về quan điểm, đường lối lãnh đạo của Đảng.

3.2.2.3. Đối với Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC

Có thể nói, Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC là tổ chức đoàn thể chính trị có vai trò ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với việc hình thành YTCT thông qua các hoạt động phong trào và công tác giáo dục ý thức chính trị cho học viên nhà trường. Là cánh tay phải đắc lực của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường trong công tác thanh niên, đồng thời là tổ chức có mối quan hệ gắn bó trực tiếp, gần gũi nhất với đoàn viên, học viên. Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC còn là tổ chức hoạt động chịu sự lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra giám sát trực tiếp của Đoàn Thanh niên Bộ Công an.

Nhận thức được vị trí, vai trò trách nhiệm lớn lao của mình, trong hơn 40 năm qua, Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC đã có những bước tiến vượt bậc và có những đóng góp quan trọng, nhất định cho sự phát triển chung của nhà trường. Tuy nhiên, để có thể đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, góp phần vào sự phát triển và sự lớn mạnh không ngừng của nhà trường trong giai đoạn hiện nay và trong tương lai, thì Đoàn Thanh niên cần thực hiện tốt một số nội dung dưới đây:

- Thường xuyên bám sát, nắm bắt kịp thời các chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước, của Trung ương Đoàn, Đoàn Thanh niên Bộ Công an và đặc biệt là của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường về công tác thanh niên. Trên cơ sở đó, Ban Chấp hành Đoàn trường phải cụ thể hóa thành các chương trình, kế hoạch hoạt động cụ thể, ý nghĩa và triển khai đầy đủ đến các Liên chi đoàn, chi đoàn và đoàn viên nhà trường.

- Chủ động phối hợp với các đơn vị, các tổ chức quần chúng làm tốt công tác tham mưu với Đảng ủy, Ban Giám hiệu về việc xây dựng, tổ chức các kế hoạch hoạt động chính trị, hoạt động phong trào văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao hiệu quả, có sức lan tỏa sâu rộng, sát với nhiệm vụ chính trị của nhà trường cho từng năm học, từng giai đoạn cho đoàn viên thanh niên nhà trường nhằm thu hút đông đảo đoàn viên

tham gia. Qua đó góp phần trực tiếp, thiết thực đối với công tác giáo dục, xây dựng, rèn luyện, nâng cao ý thức chính trị cho đoàn viên, học viên nhà trường.

- Có sự đa dạng hóa các hoạt động như: Công tác thực tế chính trị - xã hội, công tác tình nguyện, tham gia các câu lạc bộ, các chương trình thiện nguyện, công tác tuyên truyền, tham gia các cuộc thi tìm hiểu về Chi thị, Nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước và quy định của Bộ Công an... Trong đó, cần chú trọng đến các hoạt động có thể giúp học viên phát huy cao nhất tinh thần chủ động, sáng tạo, đoàn kết, phù hợp với nhiệm vụ chính trị của nhà trường và yêu cầu nhiệm vụ học tập, rèn luyện của học viên.

Tiểu kết chương 3

Xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay là một quá trình tác động truyền thụ và lĩnh hội các tri thức lý luận của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, tình hình nhiệm vụ của đất nước một cách tự giác, có ý thức, có tổ chức và mục đích thông qua hoạt động giáo dục và đào tạo của nhà trường.

Để nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay, cần quán triệt những quan điểm cơ bản và thực hiện tốt các giải pháp một cách đồng bộ, thống nhất, có như vậy công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên nhà trường mới thực sự có hiệu quả đối với quá trình đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho lực lượng Cảnh sát PCCC, những cán bộ tương lai giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, vững về bản lĩnh chính trị, quan điểm, tư tưởng, lập trường để giữ gìn sự bình yên cho nhân dân, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh để bảo vệ người và của cải vật chất của nhân dân và Nhà nước ta.

KẾT LUẬN

Xây dựng ý thức chính trị vừa là nhiệm vụ cấp bách, vừa là nhiệm vụ lâu dài của toàn bộ hệ thống chính trị. Việc hiểu đúng và lựa chọn phương pháp thích hợp để giáo dục, xây dựng ý thức chính trị cho các thế hệ học viên sẽ là tiền đề vững chắc để phát triển mọi mặt của đời sống xã hội, để “hòa nhập mà không hòa tan” nhằm xây dựng một xã hội dân chủ, công bằng, văn minh. Đối với Trường Đại học PCCC, công tác giáo dục, xây dựng ý thức chính trị cho học viên nhà trường là vấn đề rất thiết thực, bởi đây là đội ngũ cán bộ trực tiếp đảm nhiệm công tác PCCC và CNCH trong tương lai, là người gần gũi với nhân dân, trực tiếp tác động đến tư tưởng, tình cảm của quần chúng nhân dân, hướng dẫn nhân dân thực hiện tốt công tác PCCC và tuyên truyền quần chúng nhân dân chấp hành tốt đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, giữ vai trò hết sức quan trọng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đổi mới đất nước.

Về thực tiễn, trong thời gian qua công tác giáo dục, xây dựng ý thức chính trị luôn được Đảng, Nhà nước quan tâm thường xuyên, coi đây là một nhiệm vụ công tác quan trọng. Vì vậy, đòi hỏi thực tiễn Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường Đại học PCCC và lãnh đạo các đơn vị chức năng cần tập trung lãnh đạo, chỉ đạo tốt công tác giáo dục, xây dựng ý thức chính trị cho cán bộ, học viên nhà trường. Công tác này góp phần làm cho cán bộ, giáo viên, học viên của nhà trường luôn có lập trường chính trị, tư tưởng vững vàng, kiên định, phấn khởi, yên tâm học tập và công tác. Đã có nhiều cách làm hay, sáng tạo trong việc đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục, xây dựng và kiện toàn đội ngũ cán bộ làm công tác xây dựng ý thức chính trị cho học viên. Có như vậy thì mới giúp học viên tiếp thu chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đưa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, thông tin thời sự tổng hợp đến với học viên. Đồng thời nó còn giúp cho việc thực hiện có hiệu quả nhiều hình thức học tập và đổi mới nội dung nên ý thức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, tính tích cực của học viên trường Đại học PCCC không ngừng được củng cố và nâng cao.

Với mục tiêu xây dựng Trường Đại học PCCC ngày càng phát triển vững mạnh về mọi mặt, xứng đáng là cơ sở đào tạo, bồi dưỡng chất lượng duy nhất của cả nước về lĩnh vực PCCC & CNCH. Song song với đó muốn thực hiện tốt việc nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác giáo dục, xây dựng ý thức chính trị cho học viên trường Đại học PCCC hiện nay, cần quán triệt những quan điểm cơ bản và thực hiện tốt các giải pháp một cách đồng bộ, thống nhất, có như vậy công tác giáo dục, xây dựng ý thức chính trị cho học viên nhà trường mới thực sự có hiệu quả đối với quá trình đào tạo nguồn nhân lực về PCCC & CNCH chất lượng cao, những cán bộ tương lai giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, vững về bản lĩnh chính trị, kiên định về lập trường tư tưởng để luôn hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, nhất là nhiệm vụ diệt giặc lửa, đảm bảo an toàn về PCCC & CNCH để đem lại sự bình yên cho nhân dân và giữ vững an ninh trật tự xã hội góp phần thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh và lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội mà Đảng, Nhà nước và nhân dân ta đã và đang ra sức phấn đấu xây dựng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Ngọc Am (2003), *Đổi mới công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho cán bộ, đảng viên ở cơ sở trong giai đoạn hiện nay*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
2. Bùi Thị Cần (2016), *Giáo dục bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh cho thế hệ trẻ Việt Nam trong thời kỳ hội nhập*, *Tạp chí Lý luận chính trị điện tử*, <http://lyluanchinhtri.vn/home/index.php/dao-tao-boi-duong/item/598-giao-duc-ban-linh-chinh-tri-ho-chi-minh-cho-the-he-tre-viet-nam-trong-thoi-ky-hoi-nhap.html> (cập nhật ngày 15/6/2016)
3. Đại học Phòng cháy chữa cháy (2010), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ trường Đại học PCCC lần thứ XI, nhiệm kỳ 2010 – 2015*.
4. Đại học Phòng cháy chữa cháy (2015), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ trường Đại học PCCC lần thứ XII, nhiệm kỳ 2015 – 2020*.
5. Đại học Phòng cháy chữa cháy (2016), *Trường Đại học PCCC 40 năm xây dựng và phát triển (1976 – 2016)*.
6. Đảng Cộng sản Việt Nam (1993), *Văn kiện Hội nghị lần thứ 4 Ban Chấp hành Trung ương Khóa VII*, Hà Nội
7. Đảng Cộng sản Việt Nam (2006), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
8. Đảng Cộng sản Việt Nam (2006), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội 2006.
9. Đảng Cộng sản Việt Nam (2008), *Văn kiện Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương Khóa X*, Hà Nội
10. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 Khóa XI*, Hà Nội
11. Đảng Cộng sản Việt Nam (2015), *Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 – 2030*, Hà Nội

12. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Hà Nội
13. Trần Thị Anh Đào (2009), *Công tác tư tưởng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
14. Trần Thị Anh Đào (chủ biên) (2010), *Công tác giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên Việt Nam hiện nay*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
15. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (2013), *Đề án tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh thiếu niên giai đoạn 2013 – 2020*
16. Đỗ Ngọc Hà (2002), *Định hướng giá trị của thanh niên sinh viên hiện nay*, Luận án tiến sĩ tâm lý học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
17. Trần Thị Thu Hằng, *Tăng cường giáo dục nâng cao bản lĩnh chính trị cho sinh viên hiện nay*, Tạp chí Quốc phòng toàn dân điện tử, <http://tapchiquptd.vn/vi/nghien-cuu-trao-doi/tang-cuong-giao-duc-nang-cao-ban-ling-chinh-tri-cho-sinh-vien-hien-nay/5749.html> (cập nhật ngày 15/6/2016)
18. Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Khoa Chính trị học (2009), *Chính trị học đại cương* (lưu hành nội bộ), Hà Nội
19. Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Viện Khoa học Chính trị (2000), *Tập bài giảng Chính trị học*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
20. Học viện Hành chính Quốc gia, Ban Đào tạo (2016), *Báo cáo tổng kết năm học 2015 – 2016*
21. Học viện Hành chính Quốc gia, Khoa Lý luận cơ sở (2001), *Giáo trình Chính trị học*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội
22. Học viện Hành chính Quốc gia, Khoa Lý luận cơ sở, *Khảo sát công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên Học viện năm học 2015 – 2016*
23. Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình Quốc gia các bộ môn khoa học Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh (1999). *Triết học Mác – Lênin*. Nxb. CTQG, Hà Nội. tr. 200.

24. Hội Sinh viên Việt Nam, *Đề án tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho sinh viên Việt Nam giai đoạn 2015 – 2018*
25. Bùi Văn Huân, *Coi trọng giáo dục chính trị, tư tưởng trong đoàn viên, thanh niên*, Tạp chí Xây dựng Đảng điện tử, <http://www.xaydungdang.org.vn/Home/Dai-hoi-dang/2014/7694/Coi-trong-giao-duc-chinh-tri-tu-tuong-trong-doan-vien-thanh.aspx>(cập nhật ngày 15/6/2016)
26. Nguyễn Thế Kiệt, *Vai trò của giáo dục đạo đức trong xây dựng nhân cách sinh viên hiện nay*, Tạp chí Lý luận chính trị điện tử, <http://lyluanchinhtri.vn/home/index.php/dao-tao-boi-duong/item/1373-vai-tro-cua-giao-duc-dao-duc-trong-xay-dung-nhan-cach-sinh-vien-hien-nay.html> (cập nhật ngày 15/6/2016)
27. Phạm Đình Khuê, *Giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên Thủ đô cần đồng bộ các giải pháp*, Tạp chí Cộng sản điện tử, <http://www.tapchicongsan.org.vn/Home/Tri-thuc-viet-nam/Tri-thuc/2012/17281/Giao-duc-chinh-tri-tu-tuong-cho-sinh-vien-Thu-do-can.aspx> (cập nhật ngày 15/6/2016)
28. Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập* (tập 9), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
29. Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập* (tập 10), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
30. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 12, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
31. Nguyễn Trọng Nghĩa (2019), *Một số vấn đề về nâng cao chất lượng công tác tư tưởng trong Quân đội, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới*, Tạp chí của Ban Tuyên giáo Trung ương số 4
32. Đào Duy Quát (2001), *Một số vấn đề về công tác tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội
33. Đoàn Văn Thái (2004), *Nhiệm vụ cơ bản của thanh niên Việt Nam trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*, Nxb Thanh niên, Hà Nội
34. Nguyễn Yên Thanh (2018), *Nâng cao bản lĩnh chính trị cho cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân trước yêu cầu, nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự và xây dựng lực lượng Công an nhân dân trong tình hình mới*, Tạp chí lý luận

Công an nhân dân số 3.

35. Thủ tướng Chính phủ (2011), *Quyết định số 2474/QĐ-TTg ngày 30/12/2011 phê duyệt chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2011 – 2020*
36. Thủ tướng Chính phủ (2015), *Quyết định số 1501/QĐ-TTg ngày 28/8/2015 phê duyệt đề án tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015 – 2020*
37. Nguyễn Hữu Thế Trạch, *Giáo dục ý thức pháp luật trong nhà trường*, Báo Người Lao động điện tử, <http://nld.com.vn/phap-luat/giao-duc-y-thuc-phap-luat-trong-nha-truong-20091030105930701.htm> (cập nhật ngày 15/6/2016)
38. Trần Thúy Vân, *Vấn đề xây dựng văn hóa chính trị cho sinh viên hiện nay*, Báo An ninh Thủ đô điện tử, <http://anninhthudo.vn/giao-duc/van-de-xay-dung-van-hoa-chinh-tri-cho-sinh-vien-hien-nay/634458.antd> (cập nhật ngày 15/6/2016)
39. Vũ Thị Hồng Vân, *Giáo dục pháp luật cho sinh viên các trường đại học – Một yêu cầu cấp bách hiện nay*, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật điện tử, <http://tcdcpl.moj.gov.vn/qt/tintuc/Pages/dien-dan-cong-tac-tu-phap.aspx?ItemID=78>, (cập nhật ngày 15/6/2016)
40. Nguyễn Đắc Vinh (2015), *Nâng cao nhận thức chính trị, lý tưởng sống đúng đắn, ý thức trách nhiệm với cộng đồng trong thanh niên, xứng đáng truyền thống tự hào của cha anh*, Tạp chí Cộng sản, số tháng 12/2015, tr.7-11
41. Võ Khánh Vinh – Đỗ Minh Hợp (đồng chủ biên) (2015), *Chính trị học – Những vấn đề cơ bản*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội
42. Dương Trung Ý (chủ nhiệm) (2007), *Ý thức chính trị của sinh viên các trường đại học và cao đẳng trên địa bàn Hà Nội*, Đề tài Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, mã số GNV.07-47, Hà Nội